

ఆంధ్రపత్రిక

308481

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 24 వ తేది సోమవారము

No. 46

సంపుటము. ౨

రాక్షసనామ సంవత్సర విజయ శాఖ మాస శుద్ధ శనివారము.

సంచిక ౪౩

యుద్ధము !!!

పటములు.

యుద్ధపుటములు 12 పుటలుగల ఒక సాగనైన పుస్తకము. ప్రతిపుట 20 x 15 అంగుళముల ప్రమాణ గలిగిన బట్టమైన కాగితముమీద ముద్రింపబడియున్నది. ఈ పటములలో యుద్ధపుటలు, ఆకాశమందలియుద్ధములు, నావికాముద్ధములు, వాయువిమానయుద్ధములు, ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, రషియా, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా దేశములలోని వేడుకలున్న, జార్జియాను, బెల్జియము దేశపు రాజుగారున్న, ఫ్రాన్సు దేశపు ప్రెసిడెంటుగారున్న, జర్మనీ దేశపు కెయిసరుగారున్న పుస్తకములు కలయున్నవి. పటములుగల ప్రతిపుస్తకముతోకూడ, ప్రతిపటమునుగూర్చిన వివరము ఆరభము, తేరుగు, కన్నడ భాషలలో వ్రాయబడియున్నది. ఈ పుస్తకము మిక్కిలి చక్కగా ముద్రింపబడియున్నది. మరియు అందరికి ఇంపురుపుట్టింపు, యేమిట మనకైన అలంకారమును కలిగించును. తగినన్ని పుస్తకములే అచ్చువేయబడియున్నవి. అవిభిన్నకాకమునుపే మీ ధరభాస్తులను పంపుడి. ఒక్కొక్కముద్రావెల రూ. 1 0 0. వి. పి. పోస్టుద్వారా రూ. 1 4 0.

మెథాడిస్టు పబ్లిషింగ్ హౌస్, 19 మన్రట్ రోడ్డు, మదరాసు

యుద్ధచరిత్రము.

సంవత్సరాది సంచిక! సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆ సంచికయందు విద్యానంతరైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ ప్రాచీనతీచి, శతచరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధామహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసాగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్కింది విషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పోక్షకారణములు; 3 యుద్ధవ్యూహములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము పానిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాకృతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేరి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	”	0	12	0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	”	1	0	0
ఇతరులకు	”	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును. దిన వార్షిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నవి. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

డబ్బు ఆదాయము చేసుకొనుటకు

మీకు కావలసిన సామానులు మదరాసు ఎస్. సి. జనరల్ పేటర్సురోడ్డులో బీరవాలు కుప్పిలు మున్నగువారు జేయుచున్న డి. పి. రావు అండుకంపెరి వారివద్ద కొనండి. మీకు అన్నివిధముల తృప్తిని గలిగించుట సత్యము. వెలస్వల్పము, గణమధికము, మిక్కిలి సుందరము, చక్కవివని. మీరు యితరచోట్ల కనియిచ్చుటకు మీకుగ మమ్ముల పరీక్షింపును. సబిత్రమగు బలాగు ఉచితముగ బంపబడును

ముతురంబాధమగు వ్యాధులలో

“యుటెరోనల్”

లేక శ్రీలయొక్క ప్రాణమిత్రమును ఉపయోగించుడు.

దీక్షలక బుతునకు మునుప సరిగ వయల గావండుట గాని, ఎక్కువ యగు టాని అసలే గావండుటగాని శాస్త్రోపశేరియండుటగాని, చక్కగా నమయ గును. శ్రీలకు సామాన్యముగ బలము నీచ్చుటకుగాని, గొప్పకేసును బంధ మగు వ్యాధుల వారు కి యెరుకు గాని “యుటెరోనల్” ప్రాణ ఖ్యము కలిపించు చున్నది.

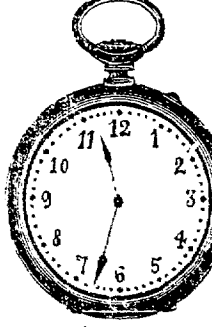
సీసా 1-కి రు. 2-4-0

యుటెరోనల్ కెమికల్ కంపెని,

2 లోయరు శిక్షాపాఠశాల కలకత్తా

నూతనముగా వచ్చి యున్నది.

బీట్ ఆల్ వాచ్.

ప్రసిద్ధమైన యింజన్ మార్కుగలది పేరుపొందిన తమిళులతో చేయబడినది తలమీదనునే బ్రీముకూడా వున్నది. ఒహుకుందర మైనది, మిగుల శ్రేష్ఠమైనది దానికారణముచేతనే యెబహు మానములేదు. బహుమానములు గాని గడియారముయొక్క పనిని చూచి సంతోషించండి.

సుందరమైన వాచిగొలును లేక సుందరమైన వాచి పెట్టెనమేతము వెల రు. 2-12 0 మాత్రము.

బి. ఆరు. వెంకటరమణ

అండ్ కంపెని,

నెం. 7. శోపే వెంకటాచలయ్యర్ సందు, మద్రాసు.

ఆంధ్రమహాజన సభ.

స్వామిగారు సమయము వారి గతసంవత్సర నివేదికము.

II

ఆంధ్రోద్యమమున కత్యంతముగా నిరతము అయిన సభాద్యక్షులమీది, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము నందనమునకు తమయభిమానమును వెల్లడించిన రావుబహద్రులు పురాణం నేరంబులను పంతులుగారు పరిశోధించి జేయటచే ఆంధ్రలోకంబునకు కొంత సంతోషము కలుగెను. వారు తమ మరణకాలమునందు తమ వాగ్దానముజేసిన రూ.1000ల విరాళములో రూ.500లు యిప్పుడే యచ్చివేయబడును, తక్కినది ఆంధ్రోద్యమ కార్యము లభివృద్ధిజేసిన కొలది సందర్భముల గమించి వెల్లడవలసినదనియును (వాసింట్లు తెలియజేయుచున్నది. కావున వారి కృతజ్ఞతతో స్మరించుచున్నాము. గతసంవత్సరమున చేయబడిన సభా కార్యముల ననుసరించి రాష్ట్రనిర్మాణ విషయమునగూర్చి ఆంధ్రమండలములందు యాత్రప్రయాణములలో నమితుల నేర్పరచుట కర్హమై యుండెనుగాని యాపని ప్రారంభింప బడునందులకు నగచుచున్నాము.

స్థలారముండలమున రాజధానిసభ జరుగుటకు పూర్వము బంధువనండ్ల శ్రీమంతులూ, మూల్యనారాయణరావు పంతులు, ముట్టూరి కృష్ణారావుపంతులు, కాలా శ్రీరామకృష్ణ గార్లు, గంటూరునండ్ల శ్రీమంతులూ, శేషగిరిరావుపంతులు, దేశవాళి రామమంతులూ, పంతులు, వ్యాకర్ణి నారాయణరావుపంతులు, వెలగపూడి సుబ్బారావుపంతులు గార్లున్నా, నేనున్నా బయలు వెడలి స్థలారపట్టణమునకుంబయి అచ్చట ప్రథమమున శ్రీకృష్ణకామమేళ్ళవారియలమునదేవాపట్టణరామిరెడ్డిగారియధిపత్యముక్రింద సమావేశమై మహాజనసభలో ఆంధ్రోద్యమమునగూర్చియు, ఆంధ్రరాష్ట్రమున గూర్చియు, ప్రవేశించి, అచ్చటి నుంచి గామమును బడసితిమి. పిమ్మట రెండురోజులవరకు గా ఆపట్టణము లోకలోపంతుల ఆశీసువారి సభాభవనమునందు గౌరవనీయులగు శ్రీ ఆమంచర్ల కృష్ణారావుపంతులుగారి యొక్కయు, పిమ్మట శ్రీయంతలూరి వెంకటరంగయ్యగారి యొక్కయు ఆధ్వర్యమున క్రింద వివరింపబడిన ఆంధ్రరాష్ట్ర చర్చ సంతకమున జేయబడియెను. వైద్యవిజ్ఞానములో యుగములనవారు చేసిన ప్రసంగములు సమ్మతములై జనాన్వేషణము గావించిన సందర్భములకు సంతసించుచున్నాను. ఆచరణలో తక్కువ వాసులగు శ్రీపట్టాభిరామరెడ్డి, గునుపాటి వీవాదిరెడ్డిగార్లు, స్థలారముండలవాడప్రభులును, శ్రీవిజయనగరం మహారాజగారి కళాకాలము, ఉపాధ్యాయులుగానున్న శ్రీ వెంకటరంగయ్య ఎస్.వి. గారును, చెన్నపూరియందు మహోద్యమ సోపానమునకు కార్యదర్శిగానైన శ్రీగుమ్మడి వెంకట రంగారావు ఎస్. ఎ. గారును రాష్ట్రనిర్మాణమున గూర్చి పూర్వపక్షమున మాట్లాడిన గౌరవనీయులగు శ్రీకృష్ణారావు పంతులుగారి యొక్కయు శ్రీ సుబ్బారావుగారి యొక్కయు వాదములను ఖండించుచు సమాధి కము గాను పర్యవేక్షించిరి. తరువాత ఆగ్రా సమాధిపతాకమునందైన శ్రీమంతులూ వెంకటరంగయ్యగారు రాష్ట్ర విషయమున గూర్చి తమ యభిమానమును వెల్లడించిరి. సభాభవనము క్రిక్కిరియట్లు నిండిన యా సభలో ఆ సుబ్బారావు గారు తప్ప తక్కిన వారందరూ, ఆంధ్రమండలములను ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా జేయుట యావశ్యకమనియును, స్థలారపురవాసులందు తోడ్పడుచున్నారనియు నొక తీర్మానము చేసిరి. మరియు నిచ్చట రాజధాని సభా విషయ నిర్ణయ సంఘము లో తూర్పు భావము వహించినట్లును నొక యాంధ్రవాసులకుని యాధిపత్యముక్రింద (ద్రావిడ సోదరులతోడ భావప్రయుక్తరాష్ట్ర) విభాజ్యమును గురించి విమలమున చర్చి జరిగెను. ఉభయపక్షములవారు ఉన్నతభావప్రభావితమై వాదప్రతివాదములం జరిగిరి. ద్రావిడ సోదరులలో పలువురు వివాదమున రాష్ట్రవిభాజ్య విషయమున సంపూర్ణ పరిచయములేనివారగుటచే వ్యతిరేకభాషియంబుల సచ్చిరని తోచుచున్నది. కాని ఆంధ్రవాసులలో నొకరిద్దరు రాష్ట్రవిషయము ఆదర్శమత్రముగా నలంబించియును వాదించి స్వాభిప్రాయంబుల వెల్లడించి రాష్ట్రవిషయము సామాన్యజాతి విమర్శకుల వచ్చుట కుపాయములేకపోయెను. కాని సందర్భంబుల పరిశోధించిన యెడల ప్రస్తుతక ద్రావిడ సోదరులు పలువురు కృత్రికభాషియముగా నుండెను, ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమునకు మూలసూత్రముగా భావప్రయుక్తరాష్ట్ర) విభాజ్యమును గూర్చి

ద్రావిడమండలములలో వివిధపట్టణములందు ప్రసంగములు గావించినయెడల, నాయా మండలవాసులు స్వల్పకాలములో మనకలె (ద్రావిడరాష్ట్ర) నిర్మాణాందోళనమునందు మునుగు దరని నమ్ముచున్నాను. ఆపనికి మన మిప్పుడు పూనుకొనవలసి యున్నది.

ఇంతవఱకును మనము మహా సభలను గావించితిమి. విశేష ద్రవ్యమును వ్యయపెట్టితిమి. జనులకు నాంధ్రోద్యమమునం దభిమానము వచ్చింపజేసితిమి.

కాని సభా తీర్మానములలో నిర్ణయింపబడిన విషయములలో క్రియారూపమున పరిణమించిన నేగాని మనము చేయు ప్రయత్నములు సఫలములు గానరవు.

ఆంధ్రసేనా సంఘము నేర్పరచవలయునని నిర్ణయించుకొంటిమిగాని అందునకు తగిన యేర్పాటులేవియును చేసి యుండలేతిమి. కొందఱు యువకులు విద్యావ్యాసంగము గలిగి పట్టపరీక్షలయందు గృతార్థులైనవారు సేనాసంఘ సభ్యులగు తేరిగాని మరియు సభవారిచే నియమింపబడు మతియే కార్యముగాని పూని పనిచేయుటకు సిద్ధముగానున్నారు.

మఱికొందఱు పరీక్షలయందు గృతార్థులు గాకపోయినను దేశాభిమానముతో తమకు నియమించిన కార్యముల నెరవేర్చి బూతుకొనియున్నారు కావున వారలను తగిన కార్యములలో నిమగ్నించి యట్టివారల ప్రోత్సాహములయేగాక ఆంధ్రోద్యమ కార్యముల క్రియారూపముగా సాధింప ప్రారంభింపవలయును.

ఆంధ్రనిధికి సుమారు రూ. 5000 విరాళములును, రూ. 500. వార్షికములును వాగ్దానములు చేయబడి యున్నవి. విశేషవిరాళములను సమకూర్చి యానిధి నభివృద్ధిజేసి ఆంధ్ర సభా కార్యముల నిర్వహించుటయే గాక, దేశమునందు విద్యాభివృద్ధి సాధకములగు యువకుల తలపెట్టవలయును. ఆంధ్రోద్యమము ప్రారంభించి ఆంధ్రనిధిని ఏర్పరచుచున్నామని జనులకు తెలిసినదియెడల సుమారు విద్యార్థులు మొదలగువారు విద్యాసాధనకై ద్రవ్యసాహాయ్యము గోరుచున్నారు. ఏవేని చెప్పినను తుదకు విద్యావ్యాప్తికై దేశాభివృద్ధి గాంచునది మతియొకటిలేదు. ముఖ్యముగ ఆర్థికాభివృద్ధికి ఉపయుక్తములగు విద్యలు హెచ్చుగ వ్యాపింప జేయవలయును. ఈవిషయమున కాకినాడ వాస్తవ్యులను కీర్తికేసులను మల్లాదిపత్యులంగమగారి నితరము ప్రశంసించుచు. వెంకట ద్రవ్యమును విద్యావ్యాప్తి కిచ్చినవారిదివర కెవ్వరును గానపించలేదు. ఆంధ్ర దేశమున విశ్వవిద్యాలయము గావలెననుననుగోరుచున్నాము. అతిశ్రేణుముగ సాపేక్షలయననివిశాలవ్యాప్తయై వితరణబుద్ధి గలిగిన జమీన్ దారులు, వర్తకులు, ద్రవ్యవంతులగు నితరులను కొంతద్రవ్యమిచ్చుటకు సిద్ధపడిన యెడల దోరతనమువారు తక్కిన ద్రవ్యమును పూర్తిజేసి విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుదురు. మతియును ప్రస్తుతమున దేశమున స్థాపింపబడియున్న జాతీయకళాశాల మొదలగు విశ్వవిద్యాలయముల ద్రవ్యములేక తనంత వివిధ విద్యావ్యాపకముజేయజాలకున్న విషయమును గొందఱు ఆరగ్య కోర్సులలో కృతార్థులయినవారు పునఃపట్టణములలో స్థాపింపబడిన షెర్మన్ కళాశాలను బోలిన కళాశాలను స్థాపించిన యెడల స్వసంతోషములు పుచ్చుకొని తమజీవితములందుకు ధారబోయుదుమని చెప్పుచున్నారు.

అట్టిదేశాభివృద్ధియ సాధనమును సుదేశములు చల్లంబుండవారిని బోషించి స్వార్థత్యాగరూపకమును మహాత్కార్యములకు అనకాతము కలుగజేయుట ఆంధ్రోద్యమ మహాకార్యములలో ముఖ్యమని తలంచెదము.

విజయన దేశాభిమానము, దేశభక్తి మనకు కలిగి యే యున్నయెడల పయన జెప్పిన కార్యములు అసాధ్యములుకావు.

బొంబాయి రాజ్యములోని యాంధ్రుల విద్యాభివృద్ధికై ఒక లక్ష ఇరువది వేల రూపకముల వార్షింది విధ్యానిధి నేర్పబడి ప్రతి సంవత్సరము నందు 75 మంది విద్యార్థులకు ద్రవ్యసహాయముజేసి విద్యజేప్పించుచున్న మన ఆంధ్రసోదరులు మనకు మార్గదర్శకులుగానున్నారు. కాబట్టి కేరళము పాడిమాటలతో దీర్ఘపన్నా సముద్రమున మహాత్కార్యము సాధించితిమిని సంతుష్టాంతరంగులుగాక నిశ్చయమున త్యాగబుద్ధితోడ ప్రతివారును ద్రవ్యమునిచ్చి ఆంధ్రోద్యమ కార్యమున సఫలములు చేయుట మిక్కిలి యావశ్యకము.

ఆంధ్రోద్యమోత్సాహము మనంబునంబ్రబలి తనవలెమును దానికై ధారబోయవలయునని దృఢనిశ్చయమై యాయుద్యమము మొలక లెత్తినది మొదలు తీరని పట్టుదలతో పని చేసినయువకులలో నగగణ్యుడగు శ్రీజొన్నపిల్లలగు ను నాధముగారు నిరుద్యమహాసభా కార్యము నమాప్తి యగు

లోపల వ్యాధిపీడితుడై యారోగ్యమునకు ఈపట్టణమునకు వచ్చి, అప్పటికి రెండుదినములకు ముందు యిచ్చటనే మరణించెననుచున్నానని వశచితిమి. నిరంతరజ్జీవనవాసక్రియ, నియంత యసాధారణమగు ప్రజ్ఞయు, గుణసంపత్తియు గలిగి సంతోషోత్సాహముతో ఆంధ్రదేశమాత్ర సంతాపము జేయుచున్నందున ఆతని యకాల మరణము ఆయుద్యమమున పని చేయువారియుల్లాసంబునకు మేరమీరి కొరత గల్గించినది. హృదయము విశాలము, ప్రజ్ఞ యశస్యు. కాగ్యానలంబనంబు నంగు పట్టుదలగట్టి, కాని యాయువు అల్పమగుటచే నీ మనోగతబులిడేర్చ నవకాశంబులేదయ్యె. పరిసరభ్రష్టమైనదేశము చాలించి యాతని పవిత్రముగు నాత్మ ఈ సభాస్థలి నలంకరించి యానందించుచుండ నొప్పు, మితమా!

ఈసభాస్థలిని సాహస్యంబున నమావేశమైన ఆంధ్ర

పుత్రమండలి నలంకరింపుము. త్రిలింగమున దక్షిణాపథంబునకు వచ్చుముఖ తటంబున సామన మూర్తి యగు శ్రీ కాళహస్తి శ్వరుని ప్రసాదంబు బడసి, ఆంధ్ర భావపాండిత్యము వహించి, భిల్లిపురంబున భావకాలమున భావితమునందు క రాష్ట్రప్రతినిధి కూటమునం దాంధ్ర రాష్ట్రంబునకు ప్రాతినిధ్య సూచకమో యననట్లు ప్రస్తుతము సామాన్య శాసనసభలో ప్రతినిధిగానున్న శ్రీమనగంటి రామారావుగారిగారి ఆధ్వర్యమున వహించియుండ తుంగభద్ర, పినాకినీ, కృష్ణా గోదావరీ, నల్లపాంతదేశవాసులు, మాతృదేశ సేవాధురంధరులై ఈసభ నలంకరించుచున్నారు. ఒకపట్టున నెన్నడో తమ పూర్వులు స్వదేశమున ఆంధ్రమండలముల వదలి, బొంబాయి రాష్ట్ర) మనని వాసములు గల్గించి యున్నది. చిరకాలము నుండి స్థిరవాసులయ్యున్న యాంధ్రుల ప్రతినిధులై యున్న ఆంధ్రోద్యమ సునాదంబువిని, మాతృదేశాభిమానం బుల్లాసంబు గల్గింప ఆంధ్రసోదరుల సమావేశము కన్నులార గని, యామోదంబుకొంద నిచ్చటికి విచ్చేసియున్నారు. మరియు, మన మీయోద్యమముగూర్చి ప్రవచించున బోధించినపుడు సంశయాత్ములై విన్నవారి పక్షము సందేహంబులు మాని ఆంధ్రోద్యమ సిద్ధాంతమునందు పూర్ణ విశ్వాసముతో పలు విధముల తోడ్పడుచున్నారు. ఇంక నప్పుడు విశదభావం బలంబించి మన కెదురాడిన వారిపక్షమునకు పరమమిత్రులై ఆంధ్రోద్యమ పూర్ణఫల సంప్రీతికొనుటకుపడుటకై నడుములు కట్టుకొనియున్నారు. కాని మననాయకు లొకను కొందరు మతసంకరాంబుల విదవాద బాలలైరిని సంశయింపకుము. ముందుకాగల విషయముల దూరదృష్టిక నీ కెక్కువగా తెలిసికొన గలిగినవాడవయ్యెను నామనమున బొడగట్టుదానిని జెప్పెన విషయ. ఎవరట్లు సంశయించినను, అంతి కాంబులోపల నీవు నీరుపోయి, మెలకెల్లె, దినదిన ప్రవృత్తి మానమై ఇప్పుడు చిచ్చిగున్న గానున్న ఈయాంధ్రోద్యమము సమస్తాధికై శ్వర్యప్రతాపంకృతమై, శాఖోపశాఖలతో మహాద్యక్షమై, నర్మకళా కుసుమశోభితమై సాహస్య గనపూరితమును, స్వపరిపాలనా బీజగర్భితమునైన యాంధ్రరాష్ట్ర) మ మహాఫలమును నొసంగి శ్రీపరమేశ్వరుని కటాక్షంబున శాశ్వతముగ వర్ధిల్లునుగాక.

ప్రపంచచరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభమగు భాషలో తెగినపటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారము 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0. (పోస్టేజితో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవత్సరముచందా నుందుగ స్వీకరింపబడును.

కలయవారు: - గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. పి. చింతామణి, మదరాసు అని నామునుగ్గ

హానిలేదు. నిశ్చయము. గుణము కలిగితిరును.

అన్ని విధములగు కష్టవ్యాధులు, మూలశంకులు, మేహరణములు, పుండ్లుమున్నగునవి యన్నియును 4 వారములలోనే కుదిరిపోవును. వారమురోజులకు సరిపడునందు కెలరు 5-0-0 రెండురోజులకు సరిపడునందు ఉచితముగా పరీక్షనియత్తము పంపబడును కలయవారియల ప్రాయశులెను.

డాక్టరు ఉమాకాంత హాజరి, బ్రహ్మస్పెషలిస్టు, 164/1 మాణిక్యోలాస్ట్రీటు, (బీడన్ స్క్వేరు) కలకత్తా. Dr. Umakanta Hazari Blood Specialist 164-1 Manicktola Street, (Beaton Square) CALCUTTA

జాబులు.

విలేజుకులకు ప్రకటన.

క్రియత జనులకు ముగ్గుగాను, విద్యార్థి:— ప్రకటన: ప

ఒక తెలంగాణ— క్రియత చిలుకూరి పీఠభద్రరావుగారి

I

ఒక సంవత్సరము

అయ్యో,

ది 20-5-1915 సం॥ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమున "ఆంధ్ర

పూరే సత్యనారాయణ

II

భీమవరం తాలూకాభివృద్ధి సంఘమువారి

కొక విజ్ఞాన.

అయ్యో,

మీరు ఆంధ్రదేశాభివృద్ధికి పాటుపడు విషయమున

పురవాసి.

III

మరణము.

అయ్యో,

కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా యందగండి గ్రామ

17-5-1915 సం॥ తేది వారస్థానమున వారింటనే

కోవలె.

కాల్ల కూరి సరసింహము.

IV

క్రిమీ కేళలింగ పుస్తక భాండాగారము - రాజు మండ్రే.

క్రియత నాళం కృష్ణారావుగారి కొడుకుని.

అయ్యో!

ఈమధ్య క్రిమీ కేళలింగ పుస్తక భాండాగారముయొక్క

మనవి:—

అయ్యో! కృష్ణారావుగారు! మీరు చెప్పిన

V

ఆంధ్రవిద్యార్థి సమావేశము.

అయ్యో,

ఇయ్యది నామగమనముల కిత మాలోచింపబడి, తన

పురుషుడును, సభ యనవసరమి (వాసిక మ-రా-రా-క్రి

గాబోవు కాలమును పాఠకుని విద్యార్థులను

ఇంతియే కాకుండ, మ-రా-క్రి తేకుళ్ల రాజగోపాల

VI

ఆంధ్రరాష్ట్రము - దత్తమండలములు.

దత్తమండలములకు ఆంధ్రులారా!

ఆంధ్రులసభ మిగుల జయప్రదముగా జరిగెను.

కృష్ణదేవరాయలవారుండిన మా దేశము. పరిపాలించి

ఇరువది నాల్గవ కృష్ణామండల సభ.

నేటిదినము ఇరువది నాల్గవ కృష్ణామండల సభ కైకలురు తాలూకా రాచపట్న మనుగ్రామమున వేమూరు వెంకటసుబ్బారావు పంతులవారి యాధిపత్యము క్రింద సమావేశమైనది. రాచపట్నము రైలుమార్గమున గాని కాలువలమార్గమున గాని సులభముగా చేరదగిన స్థానముగాదు. కొంతటి పరిసరములనుండియు జేసి విశేషానుకూలములు కలదనియు జెప్పరాదు. కాని అట్టి మారుమూల గ్రామమున మండలసభ జరుగుచుండుట కృష్ణా జిల్లా యొక్క ప్రత్యేక ప్రతిభగా గణించి తక్కిన తెలుగు మండలములు గమనింపవలసి యున్నవి. ఇట్టి మారుమూల ప్రదేశములలోని సమావేశమున కిది మొదటిసారి దనుటయు నెరుంగవలెను. కృష్ణ జిల్లా సోదరులు రాజకీయముగా విజ్ఞాన మెక్కున పొందియున్నారు అది మారుమూలలలోని ప్రజల యభినివేశమువలనను నాయకుల ప్రజాహిత్యాగ్రమువలనను నేటిసమావేశమున నుచిత వ్యక్తమగుచున్నది. ఇట్టిస్థితికి వచ్చుటకు మనయాంధ్రమండలము లన్నియును ప్రబలప్రయత్నములు చేయవలసి యున్నవి. నేటి యగ్రాసనాధిపతిగారి యుపన్యాసమును బహువిధముల నిదర్శనప్రాయముగా నున్నది. వేమూరి వెంకటసుబ్బారావుగారు మంచి యనుభవజ్ఞులు. ప్రజలకు హిత మొనర్చుట యాదర్శముగా నేర్పియు గడుపుచుండువారు. కొందరవలె ప్రతి విషయమునను ముందుకువడి బయటికి రానివారైనను స్థానికస్వపరిపాలనాది విషయములకు జాగ్రూకతతో చనిపెట్టినవారు. విరి యుపన్యాసము పిర్వమయ్యెను ప్రాస్థమనియే యనిపించుచున్నది. నీరహితదయము రైతుయొక్క స్థితికి ద్రవిధవింధియుండుట విరి యుపన్యాసము లోని ఈక్రిందిభాగమున స్పష్టము.

“ఎవరురా లోకమున నందఱి కొండయరా” యను ముదిక సామెతలె ఎప్పుడు ఆదాయవృద్ధి కావలసియున్నను రయితే నాదే లోకుడు కలదుచున్నాడు. రోడ్డు ద్రవ్యము కావలెన్న భూములపై నెక్కు విధించి రయిలుమాగము లవసరమైన రూపాయకట్టుట కాని నెక్కువేసిరి. గ్రామముల పారిశుధ్యమునకుననుచుండుగనుక నెక్కు హెచ్చింపవలెనని మొదలుజెట్టి చదువుకు దబ్బాచాలదని దానికేరగ నెక్కు విధించుకొనుచుండుచో రోడ్డు పాములదని మెట్లనుజెట్టి గయితులనుండి బండికి పాతలా చొరగ లగుచుండిరి. ఇదంతయుచాలదట. ముప్పదేండ్ల కొకతూరియైనను, తుదకు అయక దేండ్ల కొకపారియైనను, తరంవారి మార్చి కలబడి ఈబడి కుంప రూప్యమున కొకపాతలాన్నియు హెచ్చించుచుండవలెట. ఏమి ఈ యన్యాయమునా కనపడదు. నోరులేనివాడు గనుకను మరియొకజీవనాధారము లేనివాడవుటచేతను, రయితే ఏమివేసినను మోయుచు, ఉన్నతూట దినుచు, లేనితూట కమ్మగ నిద్రించుచు నానాటికి క్షణదశనొంచుచున్నాడు. ఇది యంతయు యతిశయోక్తియని ప్రముఖులు, అందు ముఖ్యము సుద్యోగియులు యుచుండురు; గాని, కొంచెము ఓపిక జెట్టి చిన్నరయితులపాట్లు పల్లెటూరియందుండి జూచిన, నేమిచేసి నతిశయోక్తి లేదు. ఇది ఘోరముగ నున్నను స్పష్టముగా యధార్థమున కనపడగలదు. కొందరు డబ్బు గలిగియుండినచో, కొందరు భూము లేకున్న పొలములు కుదిరుజెట్టి యప్పుచ్చియు, బాదారుకి పెద్దభవనములు నిర్మించుటచేత లోకులగుల్ల బయలుపడెదలక, గట్టివారైరాయని యనకొనుటకు మన పల్లెలవారు సంపదించుచుండుటచే, వై సంకతుల నెదురు

లేటపడనేరదు. నిమ్మతూపాతలుద్దితో లోతుకుదిగి విచారించిన నూటికి తొంబదిమంది కడుపార నన్నులేనివా రున్నారని నిమ్మల్యమముగ జెప్పవచ్చును. ఇట్లు మాడుచుండురుగాని, పరువుపోవునని బయలుపడజాలరు. ఏమి ఈ విపరీతము! పూర్వముకంటె భవమెక్కువ లేదాయని కొందరు నొప్పు యధికార్థ నాతో ప్రశంసించిరి. మొత్తముగ భూము హెచ్చినచో లేదో చెప్పజాలనుగాని, దంబాచారము విస్తరించినదనియు, పూర్వము ఎప్పుడో ఒకరు తప్ప అందరు ఏకరీతిని నుండిన యు, ఇప్పుడప్పుటవచ్చు కొందరు భవంతులు ప్రబలమై సన్నకారు వారికను తగ్గుస్థితిగొనికె వచ్చినయియు, జవాబు జెప్పితిని. ఇది నా యభిప్రాయము. ఇంచేమియు నతిశయోక్తి లేదని తలచెదను. గత పదిసంవత్సరములకువైచుండియు భాగ్య పుధరలు కరువు కిమ్మతుల బోలియుండున్న సందర్భముననే రయితులిట్లుండ, ముందు కాలమానము నరియైయుండి భగలు తగ్గిన ఏమికాగలదో యోచింపుడు.”

రైతునకు నిషయములు వివరించి చెప్పిన యెడల పట్టణ సీమలలోని వారికంటె నెక్కువ సూక్ష్మముగాను నెక్కువ తర్కగాను గ్రహించు నని సుబ్బారావుగారి పూర్వవిశ్వాసము. అందు చేత విరి యుపన్యాస మందంతటను జిల్లా సభకు విశ్వయముగా విషయము కాదగిన ‘మనరైతు’ను అతనికష్ట సుఖములును ప్రాముఖ్యమునందినవి. నీటివసతులను గురించి చెప్పుచోట సుబ్బారావుగారు చిన్నకాలువల తుడలనుండు రైతుల కష్టములను చక్కగా విమర్శించినారు. వ్యవసాయముగు భూపరిమాణము మొదటితెక్కల నాటికి నేటికి హెచ్చినందునను కాలువలలో నొక మట్టమునకు నీరుండునని వేసికొనిన మదింపులు నిజములు కాకపోవుటచేతను సహజవిజను ఆశీసరు నకు మొరలాలకించు నధికారములేక డివిజనులుఆశీ సరువద్దికి పోవునప్పటికి పైరులెండగాలి పోవుటచే తను ఆశీసరులకు దేశభాషలు రాకపోవుటచేతను కిలుగు దుర్గరచుస్థితి సుబ్బారావుగారి వాక్యము లలోనే చనువుట యుత్తమము ఈమన్నియవస్థల ఫలము లుచగొండితనమనియు హైందవ రైతున కది సహజగణము కాదనియు సుబ్బారావుగారు నొక్కిచెప్పియుండుటను ప్రభుత్వమువారు గమనించి వారు సలహాల మూలకముగా జూపిన ప్రతికారముల నరయుదురు గాక యని కోరుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారి ధర్మమునుగురించి చెప్పుచోటను సుబ్బారావుగారు దృఢముగానే చెప్పినారు. పంచాయత్యాదినిర్మాణములనుగురించి యుపన్యాసించుచు ప్రభుత్వమువారు చేసిన కార్యమును కొంతసూచించి “ప్రతి స్వేచ్ఛామార్పునకును ఏమోసాదియ మొందుచు వెనుదీయు స్వభావము మానినగాని దేశము నృద్ధిపంజరాలను.” అని స్పష్టముగా నుడివినారు. నేడుకావలసి యుండునది యదాకోపక్రమమునకు సాహసము. అది ఇంకను తగినంత మన ప్రభువుల యెడ కావచ్చినదని చెప్పలేకుండుటకు నిజముగా చింతించుచున్నాము. అయినను మనపక్షమున మనముచేయవలసిన పనియునున్నదనుటను మరువ గూడదని సుబ్బారావు గారు హెచ్చరించినారు. విస్తారమగు ప్రతిష్ఠాపనా బలము మన కవసరము. జిల్లాసంఘములు, తాలూకా సంఘములు, గ్రామ పంచాయతులు మున్నగునవి సంచార కార్యదర్శుల మూలమున నిర్మింపించినం గాని మనప్రజలకు రాజకీయ విజ్ఞానమేర్పడదు. అంతవరకును ప్రజలపక్షమున విద్యావంతులు నడుపునదంతయు విద్యావంతుల స్వకపోలకల్పనమను అధికారవర్గపు నమ్మకము నశింపదు. ఈవిషయమును సుబ్బారావుగారు చిపులముగ విమర్శించిరి. దీనికి కావలసిన సాధనమును వారే సూచించిరి. వట్టి దేశభక్తిమాత్రము చేత నిర్మాణము లేర్పడవు. వానికి తగిన పనివారలు కావలయును. వారికి నాత్మదేహముల మెక్కుటిగా నుంచుకొనుటకు ధగినంత వరకైన భక్తిమార్గ మేర్పడవలెను. పాశ్చాత్యదేశము

లలో ప్రజాహిత కా ర్య జాలము న్యయము లేక జరుగుచుండుట లేదు. రాజకీయక్షులలో నేకమారు ఆకక్ష యవసరములకు గావలసిన ద్రవ్యమునకయి తమగోతాను పన్నులనువిధించు కొనుచున్నారు. అదేవిధముగా మనమును పని బూసపలసి యుండుము. దానినే సుబ్బారావుగారు తమ యుపన్యాసమున సూచించిరి. ఇదివరకు కృష్ణ జిల్లాలో నప్పటికప్పుటి చందాయాలముగాను నితరవిధములను సంచారకార్యదర్శులు నియమితులగుచు వచ్చుచున్నారు. పాశ్చాత్య పద్ధతులపైని రాజకీయ కార్యనిర్వహణనిధిని కూడ ప్రారంభించి కృష్ణజిల్లా ఆంధ్రమండలములకు నీవిషయముగాగూడ హార్గదర్శక నుగునుగాక యని కోరుచున్నాము. సుబ్బారావుగారు మనదేశమున ధర్మశాస్త్రలేక పోలేదనియు నాధర్మబుద్ధి ఇప్పుడుపోవుచుండు తప్పుదారులను వదలి దేశహితమార్గములకు దిరిగెనేని లాభమగుననియు గూడ సూచించిరి. ఈసూచన ఫలమందునుగాక. సుబ్బారావుగారు తమయధ్యక్ష కోపన్యాసమున నీటివసతులబిల్లును స. పూర్ణముగా ఖండించినారు. ఇప్పటికున్న నిర్బంధములుగాక గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటన్నట్లే శాసననిర్బంధములుగూడ కావలెనాయని వీరడుగుట సమంజసముగా కన్పించుచున్నది అవసరముగా మనయట వీశాసనమునుగోలు మరియొక కఠినశాసనములను దెచ్చిపెట్టకుండురు గాక యని మేమును సుబ్బారావుగారితో జేరి ప్రార్థించుచున్నాము. శ్రీయుత సుబ్బారావుగారింకను ననేకవిషయములనుగురించి ముచ్చటించిరి అందులో ముఖ్యముగా ఏ. బి. క్లాసుల విభజనను గురించియు శా. మోచెర్ల రామచంద్రరావుగారి నీటివసతి వంచాయతుల బిల్లునుగురించియు స్త్రీవిద్యను గురించియు పారిశుధ్యమును గురించియు ఆంధ్రసమస్యను గురించియు రిసెటల్మెంటులను గురించియుచర్చించిరి. అన్నిటిని విమర్శించుటకు మోకెడముచాలదు. అయిన మరియొక విషయమును గురించి ప్రశంసించక ముగింపునకు రాజాలము. అది బందరుజాతీయకళా లకును వ్యవసాయమున నవినపద్ధతుల యభివృద్ధికిని సంబంధించినది. ఆకళాశాల యితరోపయోగము లట్లుండ వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన నవీకోపకరణముల మరమ్మతులకు సహాయపడుటచేతను తదుపకరణోపయోగమునకు వలంతులగు పనివారిని సిద్ధముచేయుటచేతను నది వ్యవసాయమున నూతన మార్గా న్వేషణమునకు తోడగు చున్నదని ప్రాసేరి. ఇందులో నతిశయోక్తి లేదు. కావునవారు చూపినమార్గమున ప్రభుత్వమువారు కృష్ణజిల్లా రైతులను క్రొత్తప్రోవ లవలంబించునట్లు చేయుటయు క్రొత్తయెరువుల యుత్పత్తిని పురికొల్పుటయు సత్యవసరములనియు ఆవిధముగా పరిశ్రమ జరిగెనేని కృష్ణజిల్లాలో నాంధ్రమండల మంతయు నీవిషయమున లాభమునంద గలదనియు నమ్ముచున్నాము.

లోకలుభండు బోర్డులయు మ్యునిసిపాలిటీల యు కార్యక్రమనివేదన మాంగ్లమున జరుగవలసిన నిర్బంధము లేకున్నను నిప్పు డట్లు జరుగుటచే ఆంగ్లము తెలియని సభ్యులకు విషయము లర్థము కాక యనానుకూలములు తటస్థించు చున్నవని తెల్పుచు నికమందట్టి కార్యక్రమనివేదికాదికములు దేశభాషలలో నడచునట్లునర్పవలసినదని దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు ప్రాసినలేఖను మరియొకచోట ప్రచురించితిమి. ఇదివరకు తెలుగు దేశమున నాంగ్లమున పనిజరుగుటకు మాకొక్క కారణము చారిత్రకము కాన్పించుచున్నది. మన మండలములలో మొదట మొదట లోకలుబోర్డుల

లండను:—మే 22:—రే. సె నేటునభిలో 262
 మంది శాసనమునంగీకరించి 2500000 ప్రాసంగికంపలేము. దొరత
 నమువారికి ప్రత్యేకాధికారమువ్యవస్థ. సభలో చాల
 సుత్యాహము చూపబడినది.

యొద్దపు బిల్లు

లోము మే 20:— నేడు ఇటలీ దేశపు మంత్రియగు సర్ సలాం ద్రాగా, యొద్దపు బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. యొద్దము పొసగిన మొదల నొకవేలమునాటి నూతనాధికారములిచ్చుటకై న బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది. ఈ సందర్భమున పార్లమెంటులో ప్రజా సభలో యొద్దపామునకు మితిలేదు. ఈ బిల్లు విషయమై యోచించుట కొకకొమ్మటి యేర్పాటు చేయబడినది. వీరు నేటి రాత్రి తమరిపోవునని తెలియజేయుదురు.

ఇట్లే ప్రభుత్వసభలో యొద్దపామునకు మితిలేవనడెను. ప్రజాసభసభ్యులలో మంత్రియగు సర్ సలాం ద్రాగా, యొద్దపామునకు సుపర్యవించుచు, బిల్లు సెలవిచ్చిరి:— 1914 సంవత్సరము జూలై నెలలో ఆస్త్రియా నాగు సర్వాయాతు అంతర్జ్వలంబేమున పంపించిరి. ఈ విషయములలో మనలో సంప్రదింపలేదు. ఆ పట్టికతో మనకు ఆస్త్రియా నాగికి ఉన్న సంధి చెడిపోయినది. ఆస్త్రియా జర్మనీ, ఇటలీ దేశములు చేసి కొనిన మరతులయందు నమ్మకముంచి సహపాపాంతము లందరి కక్షణవిగ్నాటులను బలహీనపరచుకొంటిమి. ఇంతే కాదు, ఇటలీ దేశీయులను వెట్టుచున్న వానావాదలను కన్నులారా చూడవలసివచ్చినది. పార్లమెంటు సభ్యులారా! దేశీయులారా! ఇటలీ దేశాన్ని క్షోదశకును; మంచిచెడ్డలకును సంబంధించిన తరువాత మానస్సు మోగి. అందుచే మిమినివాదములను, భేదములను మరచి మనమందరము ఇటలీ దేశీయుల మతభావములపై మేరుభావముండకూడదు. నా కాదశములను సేవలోను మనమందరము ఏకభావముతో సర్వశక్తి వినియోగించి పనిచేసేయెడల ఉత్కృష్టదశకు రాగలము.

ఆధికారులకు వచ్చి:—

మే 23:— రాజ్య ప్రధాని క్రిందిసంగతులు వెలసినవి:— దొంగతనమువానికి యొద్దము పోషింపబడిన నూతనాధికారము లిచ్చుటకు తేటబిల్లు ఇటలీ పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టబడినది. సమీపరతుల సంధి కరించిన యొద్దపై నుంచి ఇటలీ వారు దిగకడ నందుకుతో తయారై తెలియజేయుచున్నది. ఇటలీ ఆస్త్రియా పడమరకు తండ్రిలు సమచులము. రేచేడి నుండి, జరుగుతున్న వ్యవహారము లేమియు జరుగుటలేదు. ఇటలీలో సామన్య ప్రజాకూడదని ఇంకను ఆస్త్రియాపక్షము విశ్వసనీయము. ఇది, జర్మనీపక్షము దలచుటలేదు. యొద్దము విశ్వసనీయమని ఇటలీ ప్రజలను తీవ్రముగా చూపించుచున్నది.

జర్మనీ రాజువారి శిక్షాపత్రము

ఆంధ్రమున మే 24— ఆస్త్రియా రాజువారి శిక్షాపత్రము, జర్మనీ వారి తమ రాజువారికూడా లేదని మునిగి తీరవచ్చుచేసి.

జర్మనీవారి ప్రకటన

ఆదికాగిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు. ఇటలీ వారు ఆస్త్రియావారికి కలహమునకు దిగుటలను, జర్మనీకి ఇటలీకి కలహమునకు దిగుటలను, ఇటలీ దేశము కత్తులను చేసినను, మాకును ఆస్త్రియా వారికిని స్నేహముచెడద; యధాప్రకారమే యుండును.

ఇంగ్లండు

సోలరులను తీసికొనిపోవు ప్రయత్నము ఒకదానినుకటి కొట్టుకొనుట

చాలజనప్రము కలుగుట.

లండను మే 22— ఒకసైన్యములైన దక్షిణమునకు, సోలరులను తీసికొనిపోవుమందగా, గ్రెట్టావద్ద మరెముక పై బుతో కొట్టుకొని చాలమంది సోలరులు చనిపోయిరట. 30 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి. గ్రెట్టా వార్తనియ దగ్గరనున్నది.

తరువాత సంగతి

ఇంతవైపున చనిపోయినట్లు తరువాత వచ్చిన సంగతి వలన తెలియుచున్నది.

కానైలులో ట్రైలుబండ్లు కొట్టుకొనుట

లండను మే 22:— కానైలు సేతులకు ట్రైలుబండ్లు ట్రైలుబండ్లుగల ట్రైలుబండ్లు నొకవారితో పోకటికొని ఇంధనముండగ లండనునుండి వచ్చు మెరుగుబండి వారిపై బడి ఏకముగ చిన్నాల్పి మొరంబింది.

మంటలు బహుమతేట.

అట్లు దీక్షానుటలన విస్తృత పరిశీలనకు కడనంది యుండునని మండనాగినది. మైసూరు గాయములతగిలినను వానవాదకు సరకు సేయక తక్కినవారికి చాలసహాయము చేసిరి.

40 శతములనుపైకితియట

ఇంతవరకవల 40 శతముల తీయబడిన దక్షిణదేశకు సైన్యము గొనిపోవు ప్రయత్నము ట్రైలుబండ్లు 14 గురుద్యోగులను 40 మంది సైనికులను యుద్ధసాక్షి పటాలమువారుండి. వీరిలో బండ్లు కొట్టు 22 మిమ్మట వెళ్లు పిలువగా 52

మంది మాత్రమే హాజరయ్యిరి. చాలమంది హాజరయినవారు ప్రయాణికులకు సహాయము చేయుచు నచ్చుటవల్ల నుండిరి. 4 గురు సైనికోద్యోగులు చనిపోయిరి.

మైసూరు కాలిచనిపోవుట.

బండ్లు కొట్టుకొనిన మిమ్మట యుద్ధసాక్షి గాయముగ నుండెను. మైసూరు బండ్లందున నిరుతుకొనిపోయి యుండిరి. మంటలు క్షణక్షణము వ్యాపించుచుండెను. కొందరు మైసూరు కాలి చచ్చియుండును. చాలమంది కంగవైకల్యముకలిగినది. కొందరికీ కాళ్లును తొడలును విరిగిపోయినవి. ఇద్దరు సైనికులుబండ్ల క్రింద నిరుతుకొని పోయియుండిరి. మంటలు వారిచేరువకు వచ్చుచుండెను. కడపటి నిమిషమున నొక వైద్యుడు బండి క్రింద నిరుతుకొని వాక్యము భేదించెను. అందువలన వారిని సహాయము అగ్నికిదూరముగ గొనిపోగలిగిరి. గాని వారిలో నొకడు అడకువలన చనిపోయెను.

చనిపోయినవారు; గాయములు తగిలినవారు

చనిపోయినవారు 79 గురును గాయములు తగిలినవారు 300కు లెక్కపెట్టెను. ప్రయాణికులకాక 161 మంది మైసూరు చనిపోయిరి తెలియుచున్నది.

రైలుబండిలోనన్న పటాలము

7 క లోయలు స్కాటు సేలో మొదటి పటాల మాబండిలో వెళ్లుచుండెను, 40 స్కాట్లండు యుద్ధ్యోగులు చనిపోయిరి. వీరిలో స్కాట్లండు సభ్యులు 8 సోదరపుత్రుడో సుదరిపుత్రుడో యొకరుండిరి.

జర్మనుల దురాగతము.

నదిలో పాపాణమునకులుపుట.

లాహారు మే 22:— సి. ఎం. కెట్టుపత్రిక లండను విలేఖనుడిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— రైలువాక్రసంఘము వారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— ఇరెనుకు సమీపములోనున్న నదిలో జర్మనులు పాపాణమున కలిగి; బాక్సిత్రాసి, రణగంధుదలి అంగ్లేయులైనకా కార్యాలయమువారికి ముందుగ తెలిసి నీటిని పోషింపించగా, విషము కలిపిన మాట నిజమేమని లేలినది.

అంగ్లేయు సేన

లండను మే 22:— పునరుద్ధరణ పత్రిక లండను విలేఖనుడిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— యొద్దమునగరి చి, మఖ్యముగ, డార్జిలింగ్, మెసపాటేమియాలలో జరిగిన సంగతులను గురించి, కిందిర ప్రభువు చెప్పిన విషయములవలన ప్రజలకు చాల మంది అభిప్రాయముకలిగినది. పార్లమెంటు వారు అంగ్లే కరించిన 80లక్షలమంది సేనలో చేరుచున్నార. ఇదియెంతయు తృప్తికరముగనున్నది. కిరవరు మర 1 లక్షలమంది కాశలయు నని చెప్పినారు. ఇది అంత యెక్కువగలేదు. ఇంతకంటె ఎక్కువమందే కాశలని వచ్చెదరని ప్రజలనుకొనినారు. దేశీయులందరు సేనలో చేరి పనిచేయుటకు ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టరవలసినదని మంత్రి గారిని కోరిరి. తేమరు సభ్యులతోకూడ అన్ని పక్షములు కలిపిన ప్రభుత్వ మేగ్నసేప్ప డిట్టి దేయో ఒకటి చేయుటకు ప్రజలు కోరగవచ్చును. 40 యేండ్లవారు కూడ ఇప్పుడు సేనలో చేర్చబడుచున్నారు. 62 అంగుళముల పొడుగు కల వారు కూడ చేర్చబడుచున్నారు. ఇందువలన నిదివరకు సేనలో చేరుటకు వీలులేని వారిప్పుడు చేరుచున్నారు. యొద్దము చాలకాలమునకు జరుగకలదని కిరవరు ప్రభువు అభిప్రాయము. క్రొత్తవారి సేనలో చేర్చుకొని విషయము గురించి, నూతన మంత్రిగ్రము చాల విశాలభావముతో విచారించుచున్నది.

రాజుగారును రాణిగారును ప్రజలకు

వందనములను చేయుట

లండను మే 21:— రోము:— కోలావారాజు కుమారుడు మేయరుగారును మూర్ఖానీపలు కాన్సిల్లరును 2000 మంది ప్రజలతో నిన్న సాయంకాలము రాజధానినుండి బయలుదేరి స్వాగతమిరి. వారు క్వింటుస్ వెర్రి ఆచట రాజుగారును రాణిగారును, రాజుకుటుంబము వారును మేడరసారాలోనిల బడి ప్రార్థనార్థకములను చూపిరి. రాజదంపతులు దేశభక్తులగు ప్రజలకు వందనములచేసిరి. పిమ్మటమూర్ఖానీపలు కమిషనరులకు దర్శనమువారికి. రాజుగారు దేశభక్తి పూర్వకముగ గంభీరపవ్యాసమునొసంగిరి.

లెప్టినె లు జనరలు బ్రెజిలునుగారికి తగిలిన గాయము

అలహాబాదు-మే 22:— డాక్టర్ నెల్సన్ యొద్దములో లెప్టినెంటు జనరలు బ్రెజిలునుగారికి తగిలిన గాయము తాత్కాలికముగ వామున యొద్దానువయోగినగ శేయగలిగినదేగాని ప్రబలమైనది గాదని తెలియజేయించెను.

ఆస్త్రియైన్యముల ఆధిక్యము జర్మనులుగ్రహించుట.

కలకత్తా మే 23:— 21 క రేడియో లండనునుండి స్టేట్సు మను పత్రికకేటలు తండ్రివార్త సంపాదించి. సాయంకాలమున ప్రకటింపబడు పొందెట్లు పత్రికకు ఇరెజు యొద్దమునుగూర్చి కర్నూలు మాకుగా రొకవ్యాసమును వ్రాసిరి. జర్మనులు సహజముగ కూగులగుటవలనను వారు చాల కాలము నుండి యొద్దా భ్యాస మొనర్చుచుండినందునను ను నున తెలియజేయుట సేనలును ఆధిపత్యముల సేనలును తమసేనల కెందునీడురాదని జర్మనుసైన్యకోద్యోగులు గట్టిసమ్మతమును కలిగియుండిరి. యువకులును యొద్దాను భవమునకు. నవీనులు నగు నీ సైన్యము లింకీతీక్రముగ పోరగలుగుమని ఎక్కువను తలంచి యుండలేదు. గాని ఈ నవీనులు ప్రార్థనయ్యైన్యములతో సహజముగ శత్రువులను మోక్షముచేయుటచే వీరిప్రావీణ్యము నెల్లవారును కొనియాడుచున్నారు. వీరిచే గానినొంది వీరిశత్రువును గ్రహించిన జర్మను సైన్యముగూడ వీరినభిమందించుచున్నాడు. ఇటుపోరుచున్నచోకి బాగలుగా 15 లక్షలమంది నూతనసైన్యము సిద్ధముగా నున్నారను విషయము జర్మనులకు ఆందోళనమును కలిగించుచున్నది. వీరి సందర్భిని జయించుటకుతగిన సైన్యమును జర్మను లెచటనుండి తేలుగుదురు. జర్మనులకు జయము కలుగుచుండుటకు కారణము.

జర్మను సైన్యము మనసైన్యముకెందున నీడుగాని బ్రెజిలుపత్రికా సాంగ్రామిక విలేఖనుడు ఖండితముగా వ్రాసెను. జర్మనులకు విలేఖనుగ వెళ్లెఫింగులును మరఫిరింగులు నుండుటవలనను వారు విషవాయువులను పోయోగించుటవలన ఇంతవరకును జరుగుచు పొందగలవారైరి. మనకు గూడ వారితో సహజముగ ఫిరంగులు మున్నగు వాయుధములు సిద్ధమైనచో మనము తప్పక వారికివెచ్చేముగా నుండగలగుచుము.

పందెముల నాపుచేయుట

లండను మే 22:— ఆఫుడిక పందెములలో శిష్టి పందెముగూడ గాదు. నూతనాధికారులలో మంచికపు గుట్టుముల యొత్పత్తికి సంబంధించిన ప్రదర్శనము జరుగునుగాన నది మాత్రము నిలుపబడినది.

బ్రిగేడును జనరలు బ్రిజ్జినుగారు.

ఆస్త్రియోడలో చనిపోవుట.

కయిలో మే 20:— బ్రిగేడు జనరలు బ్రిజ్జినుగారు ఆస్త్రియోడలో చనిపోయిరి. వీరిని అలహాబాద్లోని డాక్టర్లములో సమాధిచేసిరి. వీరు ఆస్త్రియో సేనలకు ఇంస్పెక్టరు జనరలుగ పనిచేసిరి.

లండను మే 22:— మెగ్నోగను. ఆధిపత్యముల సేనలకు ఇనస్పెక్టరు జనరలుగానున్న బ్రిగేడు జనరలు జనరలు బ్రిజ్జినుగారి మరణమునకు ప్రైవేటుంకియును దుఃఖమున మునిగియున్నదని సర్ ఇయాను హామిల్టను గారు రాజప్రతినిధిగారికి తండ్రివార్తనంపిరి.

బ్రిగే:రు జెనరలు బ్రిజ్జినుగారికి బిరుదు:ము.

లండను మే 23:— బ్రిగేడు జనరలు బ్రిజ్జినుగారికి కే. సి. సి. బిరుదమియ్యబడినది గెజెట్లో నాయనడెనది.

మంత్రిగ్రము.

లండను మే 23:— లామడువాజ్జి గారు భనాగార మంత్రిగానున్నచో బోయలగాగు కిరవరుప్రభువుగారికి సహకారిగానుండునని తెలియుచున్నది. లామడువాజ్జి ప్రభువు వాగుగా వాలోచించుకొనినెనియు మంత్రిగ్రమున మరల చేరుట కంగీకరించెననియు తెలుపుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. వివారములు ప్రకటింప కుండుట.

లండను మే 2:— మంత్రిగ్రములోని మార్పులను గూర్చి మంగళవారము వరకును అధికారు లేనివరకును ప్రకటింపరు.

ప్రజారాజుగా రాయుధనిర్మాణసాసమును పరిక్షించుట.

లండను మే 23:— వికార్యమేక్సను కంపెనీవారి ఆముదనిగ్యాణసాసమును ప్రజారాజుప్రకర్తిగారు సన్నటికోజాన పరీక్షించిరి. రాజుగారిటుల దర్శనమువగుటతో తమకు

చాల నాత్మనామ కలిగినది శ్రీవాంకి విన్నవించుటనని పరి
వాండు. కర్మాగారాధికారులను కోరి. వారలను శ్రీవాంకి
తంతునందరి కార్యకర్తలను తానామనకు చాల ముదముంది
మని శ్రీవాంకుల వారికి తంతునందరిని.

జర్మనీకి ప్రతినిధులు.

లామకుబాధి గారు చెప్పినసంగతులు.

లామకుబాధి గారు మే 22:— సి. ఎం. గెట్టెబుట్టికలందను
విశేషము దిట్లు తంతునందరు పంపుచున్నాడు. లామకు
బాధి గారు స్వామిమంతులలో నిట్లు తెలియజేసిరి:— ప్రతి
జర్మనీదేశమునకు వెళ్లకుండ మనము చేయుచున్నాము. అమె
రికాదేశమునందు జర్మనీకు పంపబడుచున్న ప్రతి చాలా
ద్రవ్యమునందును ప్రతి ఎకరమునందును వారికి కంట్రా
క్టురేట్ల ప్రకారము సామును చెల్లించుచున్నాము.

సముద్రములోని ధీరులు

దొరతనమువారు సత్కరించుట.

లండను మే 22:— ఇంగ్లండులోని సముద్రములోని
మాన్రోరా నముద్రములోనికొందరినందరి. ఇందునకే దీనిమీది
కళానులకు ఆసక్తిగలకు ఒకమారులించిన బాధితాను లండను
గెట్టెబుట్టి ప్రకటించుచున్నది. లెప్పి నెంటు క మేం డరు
ఎడ్వర్డు సి. బియ్యముగాకి విక్రయించు క్రాసును, లెప్పి
నెంటు ఎడ్వర్డు సి. లెప్పి నెంటురిజిబాల్లు డిల్లయి లాచె
స్సెగ్గారు డి. ఎస్ క్రాసును, కళానులందరికి పతకములను
యిచ్చుటచేసి.

ఇంగ్లండులోని రాజకీయస్థితి.

నూతన మంత్రివర్గము.

పుత్రికల ఆభిప్రాయములు.

లండను మే 21:— మున్సింగుపోర్టు పుత్రిక ఇట్లు
వ్రాయుచున్నది:— బాల్ఫూర్ గారికి స్వస్థతలేదు. ఇందుకుచే
వీరు నాకాదేశములో చేరుటకు ప్రతిబంధకముగ నుండవచ్చును.
డెయిలీ మెయిలు ఇట్లు వాకినచున్నది:— చర్చిలు
గారికి బదులుగా మేకెగ్గారు నియమింపబడవచ్చును.
చర్చిలుగారంటే లివరు కత్తివారి కంతవ్యవహారము. కాల
నీలకు సంబంధించిన కార్యాలయములో బోనరులగారు నియ
మింపబడవచ్చునని చెప్పుచున్నాడు. డిప్యూటీ ప్రభుగారు మంత్రి
వర్గములో చేరుట కిష్టపడలేదు. సెల్వోరను, కేసు ప్రభువుల
నిందులో చేర్చుకొనవచ్చును. పోర్టుగారు మంత్రివర్గములో
నుండురు.

లెప్పి నెంటు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— బాల్ఫూర్
గారిని కోరినందున తప్పకుండ నాకాదేశాధికారమును స్వీక
రించుచును.

మంత్రివర్గములో నెవరెవరునుండి పుత్రికలారక తొంది
నట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఇది పట్టికపాటేకాని సమయమున
కావు. సెల్వోరను ప్రభువుకు దేహస్థితి సరిగలేదు. అందుచేత
వీరు మంత్రివర్గములో చేరని నలుగురుయొక్క ఆభిప్రాయము
చర్చిలుగారు నాకాదేశాధికారమును వదలుకొందురు కిచ్చిన
ప్రభువు యుద్ధమంత్రిగ నేయుండును. లామకు బాధి గారును
వీరికి సహాయము చేయుదురు.

ఒక వదలి.

పోర్టుగారు సొంబాదేశమునకు, రాజప్రతినిధిగ నియ
మించుచునది ఒక వదలి బయలుదేరినది.

రెడ్డింగుగారు.

అల్ఫ్రెడు సమస్యవిషయమై, రెడ్డింగుగారు అభ్యు
మిచ్చుటకు వీలులేదు. అందుకు చేత వీరు మంత్రివర్గములో
చేరరు.

నూతన మంత్రివర్గము.

మంత్రివర్గము చాల కట్టుదిట్టముతో నేర్పాటు చేయ
బడదు. ముందు వ్యవహారము:— యింగ్లండులేయిండ్ల మంత్రి
లందరు రాజీనామాచుచు. యూనియన్లు పక్షమువానికిని
గముమందినకు చేర్చుకొందుమని తెలిపిరికాని మంత్రివర్గ
ములో చాలమంది సభ్యులుండరు. యుద్ధ వ్యవహారములను
చూచేసభ్యులనందును. యుద్ధమునకు సంబంధించిన శాఖల
వారిందుగా నుండురు.

మంత్రివర్గము జూను మూడవ తేదీకి యేర్పాటు కావ
చ్చును యుద్ధమునకుగై తీరముగ లేమని వీరెన్నడు తెలుపుదురు.

ఫిషరుప్రభువు.

కడవి: కుకారము ఫిషరుప్రభువు రాజీనామిచ్చినట్లు
తెలిసినది. అప్పుడే మొదలు మొదటిసారిని నాకాదేశాధికార్య
లనుమనకు వీరుడనుచేసిరి.

సంక్షిప్తస్థితి.

ఈసంక్షిప్తస్థితి ఆకస్మికముగకలిగినది. ఇకపక్షములలో
నికొందరు వాయువులు, ఈపక్షము ఆపక్షముతో నిమిత్తములే
కుండ బాతీయప్రభుత్వముండవలెనని, యోచించితిరుణముకని
వెట్టి ప్రమాదమునుకల్పించిరి. క్రొత్తమంత్రివర్గము నేర్పాటు
చేయుటకు ఆదివారమునుండి ప్రారంభించబడినది.

రేడికలుసభ్యుల ఆభిప్రాయము.

కడవి: రాత్రి రేడికలుసభ్యులు నూరుగురు సభచేసి
ఆగ్రహముతో కొంత వ్యాఖ్యానము చేసిరి. కాని అంతలో
అస్పష్టముగారు వచ్చి సభ్యులకు చెప్పెను 20 నిమిషములు
ఉపసరించిరి. వీరువచ్చినప్పుడు సభ్యులు తమ సంతోషమును
తెలియజేసిరి.

లేబరు మంత్రి.

హల్లు పట్టణములో లేబరు పక్షమువారిసభ యొకటి
జరిగినది హెండరును గారు స్థానిక స్వపరిపాలనాసభకు
ప్రభుత్వముగ నియమింపబడినట్లు ఈసభలో తెలియజేయబడి
నది. వీరినిం దు నకు వి య మి యు ట వ ల న దొ ర త
నమువారి కెంతయో సహాయకారిగ నుండగలనని ఉపన్యాసము
లియ్యబడినది.

అస్పష్టముగారు సంప్రదించుట.

అలాహాబాదు మే 22:— పమునీరు పుత్రిక లండను
విశేషము దిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు.

అస్పష్టముగారు బోనరుల; లామకుబాధిప్రభువులతో
సంప్రదించిరి. మంత్రివర్గములో ఏయేమార్పులు జరుగవలసినది
ఈసందర్భమున చర్చింపబడినది. నాకాదేశమునందు తప్పించి
చర్చిలుగారికి మరియొక పదవి యిచ్చవలయుననియు మెర్కె
న్నాగారు తప్పకుండ పోచాలించుకొనవలయుననియు, బోన
రులలో, లామకుబాధిప్రభువు, ఛాంబర్లను గాడ్లను, మంత్రివర్గ
ములో చేర్చుకొనవలయుననియు, చర్చింపబడినది. ఈమార్పులను
గురించి నేడు మంత్రివర్గమువారుచర్చించుచురు. లేబరుపక్షపు
సభ్యునికూడ చేర్చుకొనిన బాగుండునని యోచించుచున్నాడు.
ఏవత్తుమనాలో ఒకకక్షయవారు ప్రభుత్వమునకువచ్చి న్యక
వారించుటకంటే ఏవత్తుమనావారలకుండ బాతీయప్రభుత్వము
యేర్పడుటకు చాలమంది తోడ్పాటుచేయుచున్నారు.

ఫిషరుగారి ఉపన్యాసము.

మెల్బోర్ను మే 19:— ఆధినిశేషములు స్వాతంత్ర్య
త్యమును పోగొట్టుకొనుటకంటే మరణమును కోరునని ఆ
స్పష్టముగారు చెప్పినవాక్యములను గాదు తిరుగ నుడి
వరి. ఏది కావలసినదోను అదిచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నాడు,
కిచ్చినరు ప్రభువుగారికి తెలియనుగొప్ప బిరుదము.

లండను మే 23:— అల్ఫ్రెడురాజుగారు కిచ్చిన ప్ర
భువుగారికి లియపోర్టు ఆడ్లరు గాగొండు క్లాసు బిరుదము
నిచ్చిరి.

ఇ 14 జలాంతగ్రామము.

లండను మే 22:— ఇంగ్లండు జలాంతగ్రామమునాల్ప నా
కాదేశాధికారు లియల ప్రకటించిరి. ఈ జలాంతగ్రామము మర్న
రాసముద్రము లానికి శీపోవుదారిలో ఏప్రిలు 22వ తేదీ
నాక నైతిక నాకను ఇటీవలన నాక తురుష్క శత్రువునాకను
ముంచినది. మే నెల 10వ తేదీకి ఈ శత్రువునాక నైతికు
లలో నిండియున్న యొక నైతిక నాకను ముంచినది మే నెల
13వ తేదీ నాక నాకను దరిజేతుట్లు జలాంతగ్రామము నిర్బం
ధించినది. ఇది మే నెల 18వ తేదీని తిరిగి వెళుట వచ్చినది.
ఈ జలాంతగ్రామము చూపిన సాహసము కొని యాదరము
గాదని డార్జిల్లోని నాకాదేశాధికారి నుడి వెను.
శ్రీరాజు చక్రవర్తిగారి జలాంతగ్రామము నుడివేలి వాదించుట
నలన మిత్రులందరివారి నాకాదేశములోని వారి కందరికిని సం
తృప్తికలిగినది.

లెప్పి నెంటు జనరలు బర్నెట్లగారు.

డాక్టర్ నెల్సన్ లో డెబ్బుతరులట.

లండను మే 22:— లెప్పి నెంటు జనరలు బర్నెట్లగారికి
డాక్టర్ నెల్సన్ లో డెబ్బులు తగిలినవి.

ప్రాము

పరాసు అధికారుల ప్రకటన

స్వామి మే 22:— పరాసువాట్లు ప్రకటించిరి.—
తెలుపలసిన సంగతు లేవియు లేవు.

స్వామి మే 22:— పరాసు అధికారులట్లు ప్రకటిం
చుచున్నాడు:— గాలి, వాన తగ్గినది. మేము నాటకజేము
దీలాచెట్టు దక్షిణ భాగము మీదపడి ఇక్కడ జర్మనీవారి
కున్న ఆభిరంభమును పట్టుకొంటిమి. ఇప్పుడే కొండ దక్షిణ
భాగమునందు మన స్వాధీనములోనున్నది. జర్మనులు పట్టుద
లతో వీనిని అయిదు మాసములనుండి రక్షించుచుండిరి.
మనము నేడు పట్టుకొనిన స్థానములవలన, కొండ వైభాగము
నందును, నేషెనుకు పడమటను, జరుగుచున్న యుద్ధమునకు
కొంత ఆభ్యంతరము కలిగినది. మేము 250 మంది ఖయదీ
లను, ఒక ఫిరంగిని పట్టుకొంటిమి. జర్మనీవారిండుకు పుత్రి
క్రియగా ఫిరంగులను వెట్టి తీవ్రమున కోటిరి. కాని తీవ్రగ
మనల నెదిరించలేదు.

ఇ-గ్రామకు ఉత్తరభాగమున 20, 21వ తేదీల గాతు
లందు జర్మనులు యెదిరించి ఒడిసిపోయిరి. ఇదిచాలాప్రాముఖ్య
మైనది. 500 జర్మనుసనములుపడియుండెను 150 మందిఖై
దీలను, చాలఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

లండను మే 22:— పారిసునగరమున నిలుల ప్రకటింపబడి
నది. లారెట్టిచరియలోనున్న కందకములనుండి నిన్ను మా
వైకులు జర్మనులందరిని తరిమివేసిరి. ఒకకందకములోనుండి
మరియొకకందకమునకు దారులుగానున్న కందకములలో చాల
మంది జర్మనుల హతులై; హతుశేషములు మాత్రము లొంగిపోయిరి.
అరాత్రి జర్మనులు ఆనేకసారులు మమ్మలకు దలపడిరిగాని
మేము ప్రతిసారియు వారిలోచాలమందిని హతముచేసిపారదో
లితిమి. హుసిస్టోరెట్టికి ఆగ్నేయముగా మేము మరికొంతమంద
కుపోగలిగితిమి. మేమిప్పుడాలైయును ఈశాన్యమున 100 మీట
దలదూరములోనున్నాము.

లండను మే 22:— నిన్ను సాయంకాలము పోర్టుగారు
నిలుల ప్రకటించబడినది. లారెట్టి కుత్తరమున ఆమిల్వెగ్గ నేన
జర్మనులలో చాలమందిని వధించి పోగొలిపిరి. భాక జర్మన
ముమ్మలను తీరముగా దలపడి మాత్రే ఫిరంగులను కా
చుండిననుగూడ మేము అబ్బయును గ్రామమున చాల
జర్మనులైదీలను పట్టుకొంటిమి.

లండను మే 22:— పిక్విబర్డుకు ఈశాన్యమున తీర
మును ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. మేము క్రింకెర్నాకు
దక్షిణమున ముందుకు పోగలిగితిమని ఫిక్విబర్డుకు సరిహా
సెంచిగాగు తెలిపిరి.

లండను మే 22:— పారిసులో నిలుల ప్రకటించబడి
నది. సముద్రమునకు ఆరాసునకును మధ్య కేసువులు వెక్కి
సారులు మమ్మలకు దలపడిరి. వారు తరుమబడిరి. విశేష
నష్టమును పొందిరి. న్యూవెల్స్ట్రెట్టు ప్రాంతమున మరెండు
సారులు దలపడిరి. కొద్దిగ వారి కెదురు కలిగిడిగాని వెంటనే
తరుమబడిరి. చాలమంది ఖైదీలుగా పట్టుకొంటిమి. ఆగ్లో
నులో జర్మనులు చాల మందుగలను కాల్చి క్రాటకును
పట్టుకొనుటకు పెద్ద నైశ్యమును బంపిరి. మా పదాతులు
వారిపై వాంబులను ప్రయోగించి తరిమివేసిరి. వారిలో చాల
మంది హతులైరి. శత్రువులు పూర్తిగా నోడిపోయిరి.

జర్మను ఆస్థియనుసేలు విషవాయువు వధికముగ
నుకయోగించుటకు నిశ్చయించుట.

లండను మే 21:— పరాసు నీలు ముందుకు వెల్లి
న పుడు వారి నైని విషవాయువులను ప్రయో
గించుటకు జర్మనులు ఈగ్నానునకు వెనుక 30 మైళ్ల దూర
మున విషవాయువు నుల్లిచేయుస్థానము నేర్పరచి అట
నుండి ముందుకు భూమిగుండ గొట్టుములను నేయుచున్నా
రు. ఇటలీ ఆస్థియా సరిహద్దులోనుండ నిట్టి ఏర్పాటు చేయ
బడినదని తెలియుచున్నది.

సకజాను ప్రాచిగారి రిపోర్టు

లండను మే 22:— ఫిక్విబర్డుకు సకజాను ప్రాచిగా
గారు తమరిపోర్టులో నిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— వానగాలి
గా నుండుటవలన యుద్ధము సరిగచేయుటకు వీలులేవును,
12వ తేదీ మొదలు, ఆంగ్ల సేన, క్రిక్ కెర్నెనుకు తూర్పునకు,
దక్షిణభాగమునకు, చాల ముందుకుపోవుచున్నది. ఇక్కడ
జరుగుచున్న పోరాటములలో, పదాతీసేన చాల పరాక్రమ
మును చెప్పుచున్నది.

జర్మను సేనల స్థితిగతులు.

పూర్వపు దిట్టులేకుండుట.

అలహాబాదు మే 22:— ప్రాన్సు దైత్యము రణరంగము
లందెయో తెలుపు సంక్షిప్తస్థితిచ్చినది. జర్మను సేనను సేన
లలో రెండవరకము మూడవరకము వైకులే ముందుకురా
కుండ నిలుపుచున్నాడు. కొంతకాలముక్రిందటివరకు జర్మను
సేనలను యెదిరించినప్పుడు వైకులు చెక్కు
చెదరకుండ ధనురాకారముగ లోపలికి పోగొ
వారు. ఇప్పుడో అట్లుకాదు. పాదరసమును చెదరగొట్టి పిం

హోలండు దేశముపై బాంబులను వేయుట
అలహాబాదు పేరితి:—హాయినిగతులకగు లండనునుండి
యిటుల తిరిగివచ్చి వచ్చినది. అంతవఱకు నుండి బాంబులు
హోలండు దేశముపై నాడవనియు అందులకు జగ్గములు క్షమా
చేసి కొరిగనియుజి చినినావిలేఖరి. మారి నుపాధికకు । వాడు
చున్నాడు.

గ్రీసు

గ్రీసుదేశపు పరిస్థితుల సభ.

లండను మే 21:—ఏభ్యన్న-ఇటలీయన్ యుద్ధమున ప్రవేశించుట కలగ Xలగు మార్పులనుగూర్చి మంత్రులు దీర్ఘ కాలము చర్చించిరి. రాజుగారికిటీవల జబ్బుచేసినది. ఇప్పుడు క్రమముగ నాలోగ్యము కలిగించుచున్నది. రాజుగారి కచిరాలముననే యాలోగ్యము కలగవలయునని వెనుకటి ప్రధాన మంత్రియగు వెనిజలసుగారిద్విన తొలివార్తకు రాజుగారు గాల సంతసమును తెలిపిరి.

ఆస్ట్రియా సభనాథులు వెనుకకు పోవుట ఆల్బానియా సమగ్ర తీరమున సంఘటించుచున్న స్థితి యుద్ధనావలు కలూగోరు పోయినది.

మెరికా

అమెరికావారి వర్తకమున కాంగ్లేయు లభ్యంతరమును కలిపించుట.

లాహోరు మే 22:—మే 19 వ తేదీన లండను విలేజ్ నివిలు మిలెటరీ కౌంటు ప్రతికటిలు తంతివార్తనంపెను. మెరికా వారివర్తకమున కాంగ్లేయులభ్యంతరమును కలిగించు నన్నారని మరొకసారి ఆంగ్ల దేశమువారికి అమెరికావారు వాయునన్నారని ఈవినింగు పోట్లు ప్రతిక ప్రకటించిన విషయమున ధృవ పరచుచు మైక్యు ప్రతికట వాషింగ్టను విలేజ్ వ్రాసెను. ఆంగ్లదేశపు శత్రువుల కొనిపోబడిన స్త్రీమరులను వాల కాలము నిలువయుంచుచున్నారనియు అందువలన లాభము లేకుండ పోవుచున్నదనియు, 20 లక్షల పౌనుల వెల గల ప్రత్తి ఇంగాడు దేశపుశత్రువులలోని స్త్రీమరులలో నిలువ యున్నదనియు అమెరికా వారనచున్నారు.

కజీహిందూస్తానము

సర్ సి. శంకర నాయరుగారిని మలబారువారభి నందించుట.

వెట్టుకొస్తు పెట్టుట.

కలకత్తా మే 24:—శంకర నాయరుగారికి కార్యనిర్వాహకసభ్యుల యొనగబడునని మొదట ప్రకటించబడినపుడు సంకర నాయరుగారు సర్వసమర్థులని యంగీకరించుచు శ్రీ చక్రవర్తిగారి కాఖిలీయన్ని వారి కార్యనిర్వాహక కాఖిలీలకి గొనిపోవుట సముచితము గదను ధర్మమునై వెట్టుకొస్తు పెట్టుట ప్రతిక యాతీపించినది. ఇప్పు డొసగబడినందు లకు సమ్మతించుచు మరి 5 సంవత్సరముల యనంతరమున నాయరుగారు మంత్రిత్వభారమును త్యజించునపుడు తమకార్య నిర్వాహక ప్రజ్ఞను వెల్లడించు దేశీయుల కృతజ్ఞతానురాగములకు పాత్రులయ్యెదరుగాక యని వ్రాయుచున్నది.

కేరళప్రతిక ఇతరదేశ భాషాప్రతికలు.

సింహా మే 24:—ఒక మళయాళనాయకుడు రాజ ప్రతినిధిగారికి ముత్రిగా నియమింపబడుటకు పూర్వగుచు సర్. సి. శంకర నాయరుగారి సభనందించుచు పశ్చిమతీరమునందలి కేరళ ప్రతికయును ఇతరంగ దేశభాషా ప్రతికలును వ్రాసినవి.

బొంబాయి

చెబ్బులుతినిన నై నికులు బొంబాయికి వచ్చుట బొంబాయి మే 22:—చెబ్బులుతినినట్టియు జబ్బుపడి నట్టియు పోల్లరులతో ఆగోండానును స్త్రీమరు మార్చెలిను నుండి బొంబాయి 21 వ తేదీన వచ్చినది.

లాహోరు

లాహోరు కుక్రొమేను కమ్మివనరులు విచారించుచుండుట.

లాహోరు మే 22:—లాహోరు కుక్రొమేను విచారించుచున్న కమ్మివనరులు నిర్ణయము చేసెదరి.

ముద్దాయిలలో నొకని జ్ఞాతిఇల్లులోఁగింపబడినది. ఇక్కడ కొన్నిపిస్తాన్లు, తోటలు దొరకినవని జయిలుదాడు సాంసింగు సాత్యమిచ్చినట్లుగనే కృష్ణసింగు, సాంసింగు అనువారును సాత్యమిచ్చిరి. తరువాత నీజ్ఞాతి చనిపోయెను.

పిస్తాను ఒక కర్రవెట్టెలో దొరికినది. జానాయకు కమ్మరి వెట్టెను తెరచెను. ఇతడు తాను వెట్టెను పగులగొట్టి పిస్తాను వెట్టెనీసినని చెప్పెను.

లాల్ సింగు అనుముద్దాయి, పురుషోత్తము నుండి, త్రవ్వించుటలో తొల రివాజ్యులనున్నగునవి పోలీసువారికి అప్పగించియు జనందాలం బరుదగురయ్య తెలియజేసెను. అయిదారు మాసముల క్రిందట, బాజిసింగు అనునతడు హిందూ దేశమునకు తిరిగివచ్చినట్లు కూడ సాత్యమిచ్చెను.

లాంసింగు రివాజ్యులను, తోటలను పోలీసువారి కప్పగించునట్లు ఉజుగదసింగు, లంబరుదరు హరహానాగార్లు తెలియజేసిరి.

ఒక నివేశనశలమునుండి, రివాజ్యులు, తోటలు త్రవ్వ బడినవి. ఈ నివేశనము యొక్క స్థానములను కరణము సనతు సింగు రుజువుచేసెను.

భబ్బాబందిపోటు సంవర్షములో, తాను విచారించిన సంఘటనల గురించి, సభినెట్టెకు కైజర్ చంతుతెలిపి, బాంబుముక్కలను, తోటలను, కన్నవేయు సాధనములను బంది పోటుజరిగిన ప్రదేశములో దొరకి తదితరవస్తువులను రుజువు చేసెను, ఈబందిపోటులో అప్పుకుఅను దొంగ చంపబడెను. ఇతని పోటాగ్రాఫును, పట్టుకొనబడిన దొంగ వద్దదొరకిన వస్తువులను గుర్తించెను.

భబ్బాబందిపోటుకు సంబంధించిన కొన్ని విషయము లను గురించియు, కొందరు ముద్దాయిలెట్లు పట్టుకొనబడినది యు; వీరిలోఁజ్జిక పెట్టుకలవర పడినయు, పోలీసువారు విచారించిన సంగతులను గురించియు, లంబరుదారు బత్తాసింగు జయలుదారు గురుబత్తుసింగుగార్లు సాత్యమిచ్చిరి.

విర్వాలు ధర్మశాలకు సంబంధించిన కృష్ణసింగు ఇట్లు సాత్యమిచ్చెను:—అత్రావరు మూలసింగు కొన్ని సార్లు ధర్మశాలకు వచ్చినాడు, ఒకప్పుడు ముగ్గురు ముద్దాయిలు కూడ వచ్చియుండిరి. వీరుముగ్గురు నేదియో ఇంట్లములో మట్టాడుకొనిరి. నాకుఇంట్లమురాదు. ఇందువలన నీరేది మట్టాడినది తెలియదు. (పింగ శ్రీవీల్ నొకడని గుర్తించెను) బంగారపు వస్తువులను కరిగించుటకు సహాయముచేయుటకు మూలసింగు కోరెనాడు. నేను, మూలసింగు, విర్వాలుకు వెళ్లితిమి, ఇక్కడ వండాసింగు అను కంసాలివున్నాడు. ఇతడు వస్తువులను కరిగించెను. ఈ బంగారపు కడ్డీలను మూలసింగుపట్టుకొనివెళ్లెను. వీనిని డాక్టరు వారవకుసింగువద్దకు తీసికొనిపోవుచునని చెప్పినాడు. డాక్టరు కోర్టులో గుర్తించబడెను. తరువాతమరికొన్ని వస్తువులకూడ కరిగింపబడినవి. నాద్వారా మూలసింగు ఒక ఇంటిని అద్దెకు తీసికొనెను. ఇక్కడ ఒకపిస్తానును, బాకును, ఒకచేతువెట్టెలూ నుంచెను. ఈవెట్టెలో నేమి యుండెనో మొదట నేనెరుగను. తరువాత కృష్ణసింగు తన సాత్యములోఁజ్జి తెలియ జేసెను:—

నేను జగత్సింగు అను ముద్దాయి నెరుగుదును. ముల్లా సింగు పట్టుకొనబడిన తరువాత, నేను బలవంతు సింగును చాతు హాజీ ఇంటికి తీసికొని వెళ్లితిని. ఇంటి తాళమును బలవంతు సింగు బ్రద్దలకొట్టి, ముల్లాసింగు వెట్టిన వస్తువులను తీసికొని పోయెను. వీనిని లాహోరు తీసికొని పోవుచునని, చెప్పినారు. (జయిలోజగత్సింగు, బలవంతుసింగులను, ఆర్జునసింగులను హంతకుని గుర్తించెను) మూలసింగుకే పంజాబుసింగుని పేరుకూడ కలదు. నాయెదుట విర్వాలులోని కంసాలి కొంతబంగారమును కరిగించి కడ్డీలచేసెను (ఒక కడ్డీనిగుర్తించెను).

సాక్షితన క్రాసుపేక్షలలో నిట్లు తెలియజేసెను:—మూలసింగువద్ద ఆయుధములున్నను నేను అనుమానించలేదు. తానొకను చేదారునని ఇతడు నాతోచెప్పినాడు. నేనలలో పనిచేయుచున్నవారు ఆయుధములను యుంచుకొనిన తప్పుకాదని నాకు తెలియును. నేను పోలీసువారికి నామ్మాలమిచ్చితిని. మూలసింగు అప్పటికి పట్టుకొనబడినట్లు యెరుగుదును. కాని అత్రావరుగ తిగి:ట్లు తెలియదు. నేను ధారాళముగ సంఘటనలన్నిటిని పోలీసువారికిచెప్పితిని. ఆబాకును పిస్తానును మూడు సార్లు చూచితిని. మూలాసింగు ఆయింట్లో వెట్టినప్పుడు మొదటి సారి యు, బలవంతు సింగు తీసికొని వెట్టినప్పుడు రెండవసారియు, కోర్టులో మూడవమాటు నేడును చూచితిని. ధాఖారుసింగు, మూలాసింగును, పంజాబుసింగుని చెప్పి నాకు పరిచయముచేసెను. ధాఖారుసింగు గోపాలు సింగుకుమారుడు బంగారవస్తువులను కరిగించివెట్టినందునకు నేను ప్రతిఫలము గోరలేదు. వస్తువులను కరిగించేటప్పుడు మూలాసింగు అన్న, కనినగారుకూడ నుండిరి. అందుకుచేత వస్తువులు వారినే యనుకొంటిని గాని అనుమానము కలగలేదు. బలవంతుసింగు సమ్మకముననవాడని మూలసింగు చెప్పి అడిగినప్పుడు యయ్యవలసినదని కొరినందున మూలసింగు వస్తువులను అతనిని తీసికొని వెళ్లనిచ్చితిని ప్రస్తుతపు కేసు సంవర్షములో నేనెప్పుడు హతులకును వెళ్లేదు. రెండవసారి పట్టుకొను మూలసింగు వస్తువులను తీసికొని వచ్చెను, వస్తువులను కరిగించినప్పు డెల్ల 4 రూపాయల వంతున కంసాలికి ఇచ్చితిమి. మూలసింగేమి వాజ్మాల మిచ్చినని నాకు తెలియదు. నేను రెండుసార్లు తానాకువెళ్లితిని. నా ఇల్లు కొంఁపబడినది. పోటాగ్రాఫులనుతీయు మగ్గులూలు, అల్లుతల్లి, పర్రజుసింగు లంబరుదారు దుగాజు, అల్లిపోటాగ్రాఫును గుర్తించిరి. ఇతడు భాబ్బాబందిపోటులో చంపబడెను.

నేటికిచారణ ముగిసినది.

కలకత్తా

మహిమోహను గోస్సువారి మరణము

కలకత్తా మే 22:—ఇదివరలో చెప్పి పురాణభా నిలో నివిలు సర్వము యుక్తోగిగా నుండిన మహిమోహను గోస్సుగారు శుక్రవారము నాడుదుమును క్లికలకత్తాలో చని పోయిరి. కలకత్తాలో నుప్రసిద్ధ న్యాయవాదియును దేశీయ మహాజన సభ యందధికాభిమాని యు న గు క్తిర్తి కే ఘలగు లాలు మోహను గోస్సుగారి కి ఈమహిమోహనగోస్సుగారు పుత్రులు. ఈయన కడపటిసారి కడపలో జిల్లాజడ్జిగా పనిచేసి 1912 వ సంవత్సరమున జనవరి నెలలో వెన్నుకు పుచ్చుకొని కలకత్తాలో నివసించుచుండి.

“బంగ్లా” అనునైద్యశాలా నౌకమునిగిపోవుట.

కలకత్తా మే 23:—ఈ బెంగాలీ నౌక మునిగిపోయిన దశవార్త బెంగాలీ వైద్య సహాయక సంఘము వారికి చాల సంతాపమును కలిగించును. ఈసంఘమునకు కార్యదర్శి యగు డాక్టరు ఎన్. పి. సర్వాధికారిగారితో ముచ్చటించగా నిట్లు ల నడిచిరి. ఈ నిధికి ధన సహాయము చేసిన వాడేవార్తచాల సంతాపకరముగ నుండును నాకుకరణోత్సవముకు సరిక కావల సిన సామ్యుకుగాను 1,60,000 నమూలైకవి.ఇటీవల 27000 వనూలైవని ఈ నౌక మునిగిపోయిననుగూడ తక్కిన సామ్యు వనూలకుట కభ్యంతరములేదు. నేనీ రోజున కలలువాటి గారి పో నాలోచించి ఈసంఘములోని నేనాత్రులను విాయిచ్చు వచ్చిన నేవయందు వినియోగింప వలయునని ఇండియా దొర తనము వారికి తంతివార్తనంపితిని నేనుదయును కర్మలువుడు ఆర్. ఏ. ఎమ్. సి గారు ఈనేనాత్రులనుపరిక్షించి రెమనంత గమును తెలిపిరి. వీరు 78 గురున్నారు. వీరు రణరంగమున కేగుటకు కుతూహలముతోనున్నారు. వీరినేమిచేసెదరో యుద్ధరంగమున కంపెదరో,మరియొక వైద్యశాలనొక నేర్పర చెదరో తెలియదు.

ఇటీవలివార్తలు

కలకత్తా మే 22:—సిక్కుఆచార్యులకు బెంగాలీఆచార్య వైద్యశాలా నౌకనులాగుకొని పోవుచుండగా ఈనౌక ఈనెల 17 వ తేదీన రాత్రి 11 గంటలకు మునిగిపోయినదను సమాచారము కలకత్తాకు తెలియవచ్చినది. ఈనెల 8 వ తేదీన కార్మికులు ప్రభువుగారు దీనికి నామకరణముచేసిరి. సిక్కు ఆచార్యగారిరాడపలన లాగబడుచు నీనౌక 10 వ తేదీన పగలు 12 గంటలకు బొంబాయికి బయలుదేరినది. బయలు దేరనప్పుడు సముద్రమంతతీరముగ లేచుగాని బర్మాప్రాంతమునుండి శుపా నుమాచనగల గాలులువీచ సాగినవి. 11 తేదీన 8 గంటలము దలు 11 వ తేదీ యుదయమువరకును సముద్రము యవాస్థితి యుండేయుండెను. 11వ తేదీన సముద్రము నిశ్శలముగా నుండె ను గాని చెప్పి పురి తీరమున కొంత తుపాన గాలి కూబడి కొంతసేపటికితల్లిపోయినది. 17 వ తేదీ : ఉదయము 8 గంటలకు గాలి తీరముగానుండెను సముద్రము కొంచెము కల్లోలముగానుండెను. బందరు కడలూరులనండి గంటకు 21 మైళ్లవొప్పున గాలి వీచుచుండెను. చెన్నపురి తూర్పున 260 మైళ్లదూరములో నీనౌక మునిగిపోయినది. ఈ నౌక బొంబాయిచేరుట కప్పముని కొంద రనుకొనిరిగాని ఇంక త్వరలో మునుగునని ఎవ్వరును తలపోయలేదు. సింహళద్వీ: మునుండి వీచిన తుపాను గాలివలననే ఇది .మునిగిపోయినద; శుక్రవారమునాడురాత్రి కలకత్తాలో చెప్పకొనమండి.

డాక్టరు బెనర్జీగారు

లాసిటానియాలో బయలుదేరలేదని తెలుట. కలకత్తా మే 21:—డాక్టరు బెనర్జీగారి బెనర్జీగా పుత్రులగు డాక్టరుబె:జ్జీగారి సంగతినిగూర్చి వాకముచేయు: ఈయన మొదట ఏప్రిలునెలాఖరున అమెరికానుండి బయ: దేరనెంచెనుగాని ఏకారణముననో మెయి నెల మొదటివారన వరకును పర్యాయము నాపివేసెనని ఇటీవల ఈయన వ్రాసి కడపటిలేఖలన జేలుచున్నదిగాన నీయన లాసి:నియా: బయలుదేరనేలేదని యూహించుచున్నారు.

ముగ్గురులకు నిర్బంధవాస మేర్పరుచుట.

ఫరీదుపూరు, మే 22:—రాజబాబుకు బొంబయి కేసు: నిర్దోషియని వదలబడి: ని నేతేంద్రవాసుకు డక్కాలో మున్నీగంజిలోను పరిమ్యుకు రాజద్రోహపుకేసులో నిర్దో యనివదలబడిన పూర్వవాసుకు కాక్కుబాబాబాలోను నిర్బం: ముగ నివసింపచేయుట కుత్తరపు లోపగబడెను. పూర్వవా: మీద దురాచార సంబంధము నేరమును పోలీసువా: తగ్గించుకొనిరి.

అలహాబాదు

మంత్రిపురము వెనుకటి మహారా గారిని

విడుదల చేయుట.

అలహాబాదు మే 23:—మంత్రిపురమున వెనుకటి మహారాజుగారిని రాజకీయమునకు మోపుటకు ఆయన 22 సంవత్సరములనుండి హతరవాగులా బంధిగానున్నారు. ఈమహారాజు గారు బృందావనునందలి వాధాకుండమున వితరేపమునకు పుట్టిన ఇండియావీరతమునా రనుమతిచి రని పొయినపత్రిక నుడుపుచున్నది.

ఒక గొప్ప హిందూదేశపు వర్తకుని నుడియుట

అలహాబాదు మే 21:—సింగపూరులో రాజగో

పాము శత్రువుల కాచోకినియ్యట, పట్టణమునకు లిగింప నెంచుట, మున్నగు నేరములు చేసినందులకు గొప్పహిందూదేశపు వర్తకు డుండియున్నాడను.

బర్రా

రంగూను మ్యూనిసిపలు శాసనము.

రంగూను మే 22:—మ్యూనిసిపలు కమిషనరును బాట్లర్లను పి. సి. గాల్లివాలాగారు క్రొత్తమ్యూనిసిపలు శాసనమును విజ్ఞపించి చదివి, దీనిని ముఖ్యములగు మార్పులు చాలగలవు కమిషనరులు చేయవలసినవలయు స్పష్టముగ వివరింపబడినవి. దొరతనమువారి ప్రస్తుతమున్న ప్రెసిడెంటు స్థానమున నొకకమిషనరును నియమింతురు. ఇతడు జీతగాడుగా నుండును. ఇతడు సభలలో సభ్యత్వమునొనరింపడు. ప్రధానకార్య నిర్వాహకుడుగా నుండును. సంఘమువారికి కార్య నిర్వాహకత్వముండదు. కమిషనరుల సంఖ్య తగ్గదు. ఈ శాసనము దొరతనమువారికి పంపబడును. వారంకరించిన పిమ్మట సంఘమువారు చూస్తారు.

భార్యకి కేసు.

రంగూను మే 22:—జి. ఎల్. గ్రహము కంపెనీవారు 'వెస్ట్. సి. ఎల్స్' గారి మీద 'వెస్ట్' బాక్స్ కేసులో ఎల్స్ గారిపై దీర్చి, గారి కట్టిగారిలుల వాదించి, ఫిర్యాదీల వాదమునకొప్పువారుకమ్మగూడను. మూలావాస్తవము కంపెనీ వారు గ్రాహము కంపెనీవారిమీద 27 లక్షలకు దావాచేసెదమని తెలిపినగా గ్రాహము కంపెనీవారు 28 సార్లందుటకీ కేసు తెచ్చి, ఆగిరిలు వారి ముందు విచారణ చేసినచో సంఘంలో భార్యకి గజువైచో సభ్యుడు గ్రాహము కంపెనీపార్టీ ముద్దాయివై కేసు తెచ్చుట న్యాయము ప్రస్తుతముఫిర్యాదీల కోర్టు వారిని స్వప్రయోజన సాధనముగ నుపయోగించుచున్నాడు. పిమ్మట నీ కేసును సోమవారమునాడు విచారించెదమని కోర్టువారిని.

పైగ్రాపులాబాగారి యొకరికి తిత్తును బాయ

కరములు.

అలహాబాదు మే 14:—ఇండియా కంటిన్యూయింగ్. ఆ సామ్యునుకుట్టలేదు. అందులకెనిక జిల్లాజడ్జిగారు శిక్షను విధించిరి. ఇతనిపేరు రాజేంద్రనాథ గోయిగా చేయగోరు వారికి కీలుకలదని కాభాధికారాలకుదామించుట సేరిటుల చేసితిరిగారి నుడుదేశముతో చేయలేదని ఇతడు అలహాబాదు హైకోర్టులో ఆశించెను. ఆ యటము ప్రోసీక్యూటర్ కింద కోర్టువారి పక్షము భాయపరచి.

ఇస్లాంపూరు కేసు.

మూలము మే 22:—ఈ గ్రామమునొందువులలో 2 కమిటీవేర్చినది. ప్రామాణికముకత్తు; అగోరాలకత్తు. ఫిర్యాదు 26వ తేదీ అగోరాల ఇంట్లో బండిపోటు చేయుటకు ప్రామాణ్యము కొందరుకుంటులను నియమించి ఆబండిపోటులో 15 వేల రూపాయలకోమిషను ఫిర్యాదీలకేసుచేసిరి. ముద్రాయా 20వ వీరిలో 28 మంది మీద జేసుచేయబడినది. కేసులో ప్రామాణ్యము లేదు ఖర్చులు గానున్నారు. బంటు హిందువులు గోచుకొన వచ్చునని జర్మనులకర్తగాను మాకు పుర్వానా ఇచ్చిరిని ముగ్గురు ముద్దాయిలు ప్రకటించిరి. ఇద్దరు బంటుపోకీలు బయలుదేవ వారిలోనొకడు కెడ్డజర్మను (కర్కర) రెండవవాడు చిన్నజర్మను (యవరాజు) అని చెప్పిరి వారిలో నొకడిపుడు కలబడుటలేదు. వీరిద్దరు గొప్పవారి కేసు మా కేసుకొని కెడ్డకత్తులకు మధ్యలో నేలలో కేసుకొని

ఆంగ్ల జర్మనులయుద్ధము

స్వయంక మాదకయా దీటుల వ్రాయుచున్నాడు.

17 వ తేదీ యుద్ధము మరల ప్రారంభమై జర్మనులకు దక్కనమై 800 గురు లాగిపోయిరి.

జర్మనులు జర్మనులనే చంపుట

మారెండు వైస్యములను కలిసికొని ముందుకు చొరుచుకొని తూర్పుగాపోయిరి. ఒకజర్మను పటాలములాంగి పోవలేని ముందుకురాసాగిరి. ఆసంగతి తెలియక మనమైరికులు వారివై ఫిరంగులనుగాల్చిరి వారం తట నాగి పోయి ఆయుధములను నేలబడివేసి తెల్ల జెండాను చూపిరి. ఇవికర కట్టినేకసాయలు జర్మనులు చూపి మోసగించుటచే మేము సమ్యంతింపకపోతిమి. ఇంతలో జర్మను పటాలు వెనుకకుండి ఫిరంగులను గాల్చి వారిని నాశనము చేసిరి. వీరందరును కాళ్ళనులు. కాళ్ళనులు కాళ్ళనులే చంపుట చాలచితగొలిపినది. వీరు బట్టలూ పుష్పాదేశముల వారికలె సంతకూరుగు గారు సాహసవిక్రమములు గలవారు.

ఆక్రమణము.

500 గజములదూరమున మేమాక్రమించితిమి. జర్మనులలో చాలమందిహతులైరి.

వైస్యజమ్మము.

మూలాగూడ చాలమంది చనిపోయిరిగాని వెకకటి కన్న తెక్కునక చనిపోయిరి.

ఖుదీరల ఫిరంగులకు పట్టుకొనట.

మంగళవారమురాత్రి 1000 మంది చాలమరఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

ద్రోహులకు జర్మనులు మడియుట.

100 మంది జర్మనులు లూడిదరంగు ఉడుపులను వేసి కొనినచ్చి మేము జర్మనులను కాము తుపాకులను కాల్చి కండ్లి ఆగిరి మా వారు నన్ను లేచునీర్చముగా నుండిరి. ఒకయు దొంగి వారి చేరువకు వెళ్ళగా వారలవై తుపాకిని కాల్చిరి వెంటనే మాసమునికులు పొందు, వారివెన్నది ఆడుగుకదల నీకుండ నచటకేహతము చేసిరి.

ఒక జర్మను పన్నాగము నిర్వర్తకుగుట.

మేమొక కందకమును పట్టుకొంటిమి. తీవ్రముగ పోరకుండనే జర్మనులు వెదలిపోయి. మా కనుమాను గలిగినది. ఆకందకములో కొన్ని తీగలగుపడెను. మేము వానిని సరికి తిమి కొంతదూరములో నొక గోతిలో నొక గోతిలో నొకడు చచ్చియుండెను. ఈకందకములలోకి మా వైరుకులనురానిచ్చి లూనికి తాడంటించి కాల్చివేయవలెనని వారుపన్నిరి మా కందులో 7 మందగునులు కనిపడినవి.

కన్యలకు పుట్టబోవు బిడ్డలు

ప్రాంత్రులనుగో గొప్ప సమస్య.

యుద్ధమునకు క్రొత్తులను నుండి చాలమంది యావనపురుషులు వెళ్ళకముందు తాముకరించిన కన్యలను వివాహమాడుటకు వీలులేకనో మరేకారణమునలనో గర్భిణులను గాజేసి వేర్చిరి. ఈపరుములు నీల్లాడుదినములు సమీపించుచున్నవి. భర్తకాత్త్రప్రకారమును, నీలినియములను బట్టియు, ఈ బిడ్డలందరును అనారములగుచున్నారు. పాల్గొమెట్టు మెంబరు గోవాల్డు మెట్టులుగారు ఈవిషయములో గొప్పప్రవేశమును గలిగించుకొని, నీల్లాడబోవు ప్రతిస్త్రీకి, పుట్టబోవు ప్రతి బిడ్డకును అంటుకొను సిగ్గును, పాపమును, మనస్సుకి చేతయి కంతకకకు తొలగింపవలయునని, చాలమంది యభిప్రాయములను దీసికొని, కొన్ని కమిటీలను ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. లండనులోని కాంగ్రెస్ మేజర్ యూనియనుకు జెందిన స్త్రీసమాజమువారు ఈతల్లులను కిడ్నలును కావలసినంత ఆదరముతో జూడబడవలయునని కోరుచున్నారు.

ఒకకావ్యప్రతికావలసిధిలో మెట్టులుగా రిక్కిరి:

తెక్కువెట్టుటకు వీలులేకనీ యాత్తరములు ఈయనవారము విషయమున నేజేయు ప్రయత్నములు మంచిన నచ్చుచున్నవి. సంఘసేవజేయుచున్న స్త్రీలు వాతో నేకాభిప్రాయమును గలిగియున్నారు. ఈయన తీ జేయున కంతకున కట్టినది. కెక్కుచిన్న జిల్లాలో 2000 ల కంటే మించి పడుచుట్టలు తలులగుటకు సిద్ధముగానున్నారు. ఈసమస్య మహాకష్టతరమయినదని నేనెంతమాత్రము సంశయింపను. కొంతమంది కెడ్డ మనస్సులు ఈ ప్రయత్నములను నీతివాద్యాత్మక మంత హెచ్చు చేయుచున్నామనియు, వివాహబంధముయొక్క

పవిత్రత సన్నగిలునయు జెప్పుచున్నారు. నాయుడేకే మేము నగా ఇటుకంటి బిడ్డలు పుట్టుటకు కారణము యుద్ధముకాబట్టి ఇది యొక్క యుద్ధసమస్యగా బరిగ్రహింపబడవలయునని మనము యుద్ధమునలన నంకురించిన సమస్యలను పరిష్కరించుటకయి అనేకచట్టములను వర్తకవ్యాపారములలోను, విషయములలోను జేసితిమి. ప్రకారతదినములలో నిట్టిచట్టములు ఎంతే వాస్తవ్యవసకు గారణమయ్యెడివి. “యుద్ధాంతరమునకు ఆగెదము” అని అనేకతగవులను ఆప్రకొంటిమి గదా? ఈ జాతీయ సమస్యనుగూడ నట్లే పరిష్కరింపవలయును. ఈ యుద్ధమే రానిచో, ఎట్టి కష్టములలోను చిక్కుకొనునట్టి ఈపడుచులను మనము ఆగారపడమట న్యాయముకాదు. వారు నేసినపని మంచినదను, తప్పుజేసినారనియు జెప్పును. పుట్టబోవు బిడ్డలకు కను తెల్లులకు సిగ్గుపొసగ గూడదని మాత్రము నేనందును. జర్మింపబోవు బిడ్డలకు మనము సవ్యాము నొసంగెదముగాక. వారిని కారీక నైతికవిషయములలో గౌరవముతో బెంచెదముగాక.

ఈయనవారమునగురించిన ఇంకొక రిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:—

అనేకమంది యావనవారికయి లోకములో సిగ్గుపడలేక భూమిపాత్యల కష్టమే దిగియున్నారు. మరికొంతమంది శిశువాత్యలకును దిగుదురుటకు సందేహముండదు. నీల్లాడువారికి వైద్యుడులేక మంత్రసాధిలేక, మంచినలములేక, చుట్టములు పక్కములు నానా మాటలాడి రోయుచుండగా గిలియేమి కావలయునో ఆలోచింపరు? మన ఇగో ఘటాలిని రాబోవు తరములో నిలవబెట్టగల ఈబిడ్డలగురియేమి గాకలయును? వై (వెస్ట్, న్యూహావెల్, మాల్వే రజరంగములలో తమ కార్య ప్రతాపాన్ని చే జర్మనులను నివాతులనుగాజేసిన వీరులకు బుట్టిన యాబిడ్డలు “అనారములు” అను కళంకమును, ముద్రను జీవించియున్నంతకాలము భరింపవలసినదేనా? మనజాతిలో నతిపరాక్రమవంతులను బుట్టిన వీరు పుట్టింది మొదలు అవిద్యలోను, అన్యాయములోను, అనీతిలోను, బహిష్కారములోను, పేదరికములోను, తగిన శరీరపాషణములేకయును వెరిగి వారి తండ్రుల వీరగుణములను దేశమునకు వీరుండ లేకుండ చేయవలసినదేనా?

వేనొక రిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఇట్టిపరుల యుగిరిని తెలిసికొనినవారిలోపరోపకారులగు స్త్రీలువీరికొరకయి పాతకాలలను దెరచెదరట. ఇచ్చటకనబోవు వారికి వారియాగోగ్యమును, పిల్లలయాగోగ్యమును పోషించుకొనుట నేర్పబడును. వారిస్వగౌరవమును గాపాడుటకు సదుపాయములుచేయబడును. కాని వీరు చేయగలపహాయ ములు మాత్రము. మతాధిపతులను, మతప్రచారకులను వైస్యముతో “మనవైరుకుల ఈబిడ్డలు బాజులుగారు. వారిని అగౌరవముతో జూపరాదు. ఆపిల్లలను ప్రేమపూర్వకముగా నావ్యాపింపవలయును” అని చెప్పువలసియున్నది అప్పుడే ఈసమస్య పరిష్కారమగును.

సి॥ పి॥ సాండర్సునగా రిట్టు వ్రాసిరి:—

మనలో వైస్యకంటులు చాలచుట్టుకుయుద్ధమునకేగి సన్నగుటవలన ఇకపుట్టబోవుబిడ్డలు యుద్ధమునకు వెళ్ళలేక యింటియందున్న స్వార్థపరులు, పిరికివాండ్లు, అగువారికి జన్మించునట్టివారు. వారి తండ్రుల వద్ద నుండి వారు పొందగల సాహస శౌర్యములు దేశభక్తి లేకుండుట చేత ఇంగ్లీషువారి స్వాతింత్రీయునకే ముప్పురాగలను. అందు చేతనే నీటి కన్యలకు పుట్టబోవు బిడ్డలు మనము మన జాతీయభవముగా గాపాడుకొనవలయును. “యుద్ధమునకు వెళ్ళిన మనవైరుకులకు నీగర్భిణియమన నేకవేల సవరనుల నిచ్చుచున్నాము. మే మిప్పుడడుగుచది ఈ బిడ్డల, ఈ తల్లుల పూజించుటను గాపాడుటయి కొన్నివందల పాకలు మాత్రమే యని ఒకలేఖరి వ్రాసివాడు. “తల్లిలేని బిడ్డ బిడ్డలేనికల్లి వీరిదని ఒకనొకరు ప్రేమించుటకయి దగ్గరకుతీసికొని రమ్ము” అని ఒకరు వ్రాసిరి.

‘వెల్క్ ఒపి’ యన’ పత్రిక యీ విధముగా వ్రాసిరి.

“అనేకమంది మనస్సు కీ ప్రించుము తలక్రించులయి నట్లు తోచకపోదు. మనదేశములో యుద్ధమునకు పూర్వమే జననములసంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నదని సంఘటించుచున్నది. ఈ భూగోరయుద్ధము మనలో అనేకవేల మందిని జుతన వాత వెట్టుకొనుచున్నది. ఈ మనులు మనజాతీయొక్క భావిజనకులుగా నుండవలసిన వారుకదా? సంఘబలవారులో కొద్దిసంసారము లున్నను, ఉత్తమజనువులు గావలయునని పోరాడువారు. ఆరికవారుల మతము కొద్దిమంది బిడ్డలనుమాత్రమే మంచివారిగాగనవలయునని మనజాతీయిప్పుడు బిడ్డలులేని ఉయ్యాలలోఉండుచున్నది. భూమి సామ్రాజ్యము 1 తొట్టరింద బిడ్డలేనికలలో వారిని, మన జాతీకి శిశువులు కావలసిన యాదనములలో అనేకవేల మంది కన్యలు, కొంతమంది అనుమన్నట్లు, “అనారములను బిడ్డలు” కనబోవుచున్నారు. బిడ్డలు కావలసిన జాతికి ఈ బిడ్డలు ‘అనారముల’ ప్రోసీకేయుట స్వీకరమా యనునదియే పరిష్కరింపవలసిన ప్రశ్న.

TELEGRAMS.

at Petrograd believes that Russia is on the eve of an offensive movement on the Prussian frontier calculated to affect the enemy's operations in Galicia.

The "Daily Telegraph's" Petrograd correspondent mentions a Russian advance from Kovno between Niemen and Eyatkuhn Railway.

German Reinforcements from West.

The "Times" military correspondent agrees with Petrograd statements that the Germans moved large forces from west to east, including practically the whole of the active Guard Army Corps, the 41st Reserve Corps and two new divisions.

TERRIFIC FIGHTING IN GALICIA.

Secretary of State's Message.

SIMLA, May 22.

The Secretary of State's message to the Viceroy says:—A Russian communique shows that while the Russians are forcing back the German left wing and are holding their own at most points on the river San yet the Germans have thrust across the river at one part, and also are attacking Przemyśl on the east bank as well as on the left in South Poland and in the region near the junction of the San with the Vistula. The Russians are pursuing the Germans back higher up the San in the region between Jaroslav and Przemyśl. The Russians intend to hold the left as well as the right Bank of the river and are pressing the enemy in the region Southeast of Przemyśl. The enemy are making attacks with particular intensity and have succeeded at a cost of enormous sacrifices in capturing several advanced trenches in the Stry region. The Russians continue to repulse tenacious assaults and inflict immense losses on the enemy in Eastern Galicia. West of Kolomea fighting on both banks of the Pruth continues. According to the military critic of the "Novoe Vremya" the enemy has in Galicia 34 army corps of which ten are intended for the demonstration on the San, 17 for the main blow at Przemyśl and Lemberg, and 8 for guarding each flank. The total loss of the enemy during the recent advance is estimated at 150,000.

Russian Advancing in Baltic Provinces.

In the Baltic provinces the Russians are pushing back the Germans, who are offering a stubborn resistance.

The German Advance in Galicia

Enormous Sacrifice of Men.

ALLAHABAD, May 23.

The following is a special telegram to the "Pioneer":—LONDON, 22nd May: The "Times" Petrograd correspondent, with no wish to minimise the gravity of the situation, has pointed out here that the enemy's advance in Galicia has been achieved at an enormous sacrifice of men.

Unprecedented Scale of Fighting.

An idea of the unprecedented scale of fighting can be gained from the reliable statement that the total Austro-German strength against the Russian south-west frontier was at least a million and half bayonets and 4,000 guns and howitzers. Since the beginning of the present battle the enemy has fired three million shells. There is good ground for believing that the Kaiser is personally directing the operations on the San.

A Russian Report.

Enemy's Offensive in Galicia Weakening.

LONDON, May 22.

An official telegram from Petrograd says that the enemy's offensive in Galicia is weakening, and the enemy at some points is acting on the defensive.

Villages Stormed by Russians.

The Russians have stormed a number of villages on the lower San.

RUSSIAN PROGRESS IN TURKISH ARMENIA.

LONDON, May 22.

PETROGRAD.—Our troops have occupied Saroi, Van and Bashkaleh. The Turks fled towards Bitlis and southwards.

TURKEY.

The Dardanelles.

Lieut-General Birdwood Wounded.

LONDON, May 22.

Lieut-General Birdwood has been wounded in the Dardanelles.

Operations in Persian Arabistan.

Turks Cleared Out.

The Press Bureau announces that recent operations have cleared all the Turks out of Persian Arabistan.

AUSTRALIA.

The Dominions' Attitude.

Mr. Fishers' Speech.

LONDON, May 21.

MELBOURNE.—Mr. Fisher warmly reiterates Mr. Asquith's words that the Dominions would prefer death to the loss of liberty under the Union Jack. Mr. Fisher added: 'We are ready to serve wherever the nation calls.'

Death of Brig-Gen. Bridges.

LONDON, May 22.

CAIRO.—Brigadier-General Bridges, Inspector-General of the Commonwealth Forces, has died on board the Hospital Ship and has been buried at Alexandria.

Death of General Bridges.

Sir Ian Hamilton's Message.

LONDON, May 22.

MELBOURNE.—Sir Ian Hamilton has telegraphed to the Governor-General that the whole force mourns the

TELEGRAMS.

irreparable loss of Brigadier-General Bridges, Inspector-General of the Colonial forces.

LATER.

BRIGADIER.—General Bridges has been posthumously gazetted K. C. B.

AUSTRIA.

Austrian Warships Withdrawn.

Austrian warships cruising off the Albanian coast have retired to Cattaro.

Enemy Representatives Leave Rome.

The Austrian, German and Turkish diplomats accredited to the Quirinal and the Vatican are quitting Rome. Switzerland will take over German interests and Spain Austrian interests.

GERMANY.

Sinking of "Lusitania."

German National Gift to the Crew of the Submarine.

LONDON, May 20.

The Exchange Telegraph Company's Copenhagen correspondent mentions a Magdeburg report that a committee has been formed for the purpose of making a national gift to the crew of the submarine which torpedoed the "Lusitania."

The German Press Warning.

LONDON, May 23.

The German Press warns the public that the British Cabinet crisis is purely domestic and cannot adversely affect British conduct of the war.

Asphyxiation As a Weapon.

German and Austrian Preparation for

Wholesale Use.

LONDON, May 21.

It is reported that the Germans are laying pipes in Alsace connected with generating stations thirty miles in the rear with a view to the wholesale use of gas when the French make their advance. Similar preparations said to have been made on the Austro-Italian frontier.

GREECE.

Greek Cabinet Confers.

LONDON, May 21.

ATHENS.—There has been a prolonged meeting of the Cabinet to consider the situation arising from the probability of Italian intervention. The King, who has been ill, is improving in health. His Majesty has warmly thanked M. Venezelos for a telegram which the former Premier sent wishing him prompt recovery.

HOLLAND.

Shells On Dutch Territory.

ALLAHABAD, May 22.

The following is the "Pioneer," special cable from London:—

The "Matrins" correspondent at Geneva says, that shells from Antwerp have fallen on Dutch territory, and Germany has apologised.

UNITED STATES.

Another Protest to Britain.

Interference with American Trade.

LAHORE, May 22.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on the 19th May:—The "Times" Washington correspondent confirms the "Evening post's" statement that the United States is on the point of sending another protest about interference with her trade. Her principal complaint is the delay in dealing with ships which are delayed in British ports and so lose profits on their voyages. Cotton to the value of 2½ millions is alleged to be held up.

ITALY.

ITALY DECLARES WAR ON AUSTRIA.

LONDON, May 24.—(1-30 A. M.)

Italy has declared war on Austria.

Earlier telegrams states:—

A War Bill.

Scenes in Chamber and Senate.

LONDON, May 20.

ROME.—There were remarkable scenes of enthusiasm in the Chamber to-day, when Signor Salandra introduced a bill conferring on the Government extraordinary powers in the event of the outbreak of war. The Committee appointed to consider the Bill will give its report to-night.

Similar scenes were enacted in the Senate.

Signor Salandra's Stirring Speech.

Speaking in the Chamber, Signor Salandra in a stirring speech, showed how Austria's ultimatum to Serbia in July 1914 upset the Triple Alliance, and he pointed out how Italy, confiding in the Triple Alliance, had not only weakened her frontier defences but been compelled to witness the oppression of Italians. Signor Salandra

TELEGRAMS.

appealed to Parliament and the country to sink their differences in the face of a supreme necessity, namely the welfare and greatness of Italy. As Italians, and nothing else, let their strength, heart and will find a single expression in the Army, the Navy and the King who would lead them to new destinies.

An Italian Green Book.

Details of Negotiations with Austria.

LONDON, May 21.

ROME.—An Italian green book gives details of the negotiations with Austria from the moment when, without giving Italy the smallest intimation, Austria sent an ultimatum to Serbia, to the despatch of a note by Italy denouncing the Triple Alliance. The documents show that Austria, when urged by Germany to make concessions to Italy, delayed constantly, or replied half-heartedly, until the term fixed by Italy for a settlement had expired. Thereupon the latter entered into agreements with the Allies.

AUSTRO-ITALIAN CRISES.

War Bill Adopted.

LONDON, May 22.

ROME.—The Ambassadors of the Allies and the Rumanian and Greek representatives received ovations in the Chamber. There was an exciting moment when Signor Salandra spoke of the Army and Navy. All turned towards the military gallery and cheered, the officers answering by waving enthusiastically.

Scene in the Senate.

The Senate was even more solidly with the Government than the Chamber, and everyone rose and applauded except Prince Camporeale, brother-in-law of Prince Von Buelow. This was noticed and caused a shout of indignation. Then the Senators cried "Brother-in-law of Count Von Buelow rise." This the Prince did. The Session ended with a memorable demonstration of patriotism.

King's Assent Given.

ROME.—The King has signed the bill conferring extraordinary powers on the Government during the war.

Pope's Contribution to the Relief Fund.

The Pope has contributed a hundred thousand francs for the formation of a relief fund, a million francs of which Fund will be devoted to Italian victims in the approaching war.

AUSTRIAN NOTE TO ITALY.

Italy Held Responsible.

LONDON, May 22.

Austria yesterday sent a Note to Italy emphasising her readiness to make concessions throughout the negotiations, and refusing to recognise the Italian denunciation of the Triple Alliance, which runs to 1920, and casting on Italy all the responsibility for the consequences of her present action.

Italian Forces Mobilised.

LONDON, May 23.—(12-40 A. M.)

The Italian forces have been mobilised.

State of War Declared.

LONDON, May 23.—(2-25 A. M.)

ROME.—A state of war from May 23rd has been declared in the northern provinces of Italy, and the islands and communes on the Adriatic Coast, and also in the fortresses.

ACTION OF AUSTRIAN AUTHORITIES ON THE FRONTIER.

LONDON, May 22.

ROME.—The Austrian military authorities on the frontier have sent back the Italian mail, destroyed rails and broken telegraphic and railway communications.

Italian Ambassador in Berlin Mobbed and Assaulted.

LONDON, May 22.

A telegram from Amsterdam says that the Italian Ambassador in Berlin was mobbed on leaving the Embassy on Thursday evening. His hat was knocked off and the assailant was arrested. The Foreign Secretary immediately apologised.

Italy's Declaration of War.

LONDON, May 22.

ROME.—It is reported that the Cabinet has drafted a declaration of war.

A Wave of Patriotic Enthusiasm Rising Throughout Italy.

LONDON, May 22.

A telegram from the Italian frontier of yesterday's date says that the wave of patriotic enthusiasm is rising like a tide throughout the country. Demonstrations in the great northern towns were especially imposing.

At Milan.

At Milan the whole male population was apparently in the streets, but no soldiers or police were necessary to keep order.

In Turin.

Similar scenes occurred in Turin, where the houses are decorated with flags. A crowd suddenly gathered to cheer the departure of a large contingent of Bersaglieri for the front.

Venice.

The population of Venice waited in the historic square of St. Mark for the decision of Parliament regarding the Bill conferring extraordinary powers. When the decision was announced the tri-colour was hoisted on the historic flagstaff amid cheering.

TELEGRAMS.

Demonstrations in Trieste.

The natives of Trieste are being overwhelmed with demonstrations.

Enthusiasm in the Colonies.

Telegrams received in Rome from the Italian Colonies throughout the world show that thousands of Italians are ready to answer the call to mobilise and thousands more are ready to volunteer.

LONDON, May 20. — (4-45 P. M.)

AMSTERDAM. — A telegram from Ghiasso to the "Berliner Tageblatt" says that no one in Italy doubts that war will begin to-day.

LONDON, May 20. — (8-30 A. M.)

ROME. — It is raining, but patriotic demonstrations have been most enthusiastic. There were historic scenes at the meeting of the Chamber. The building was packed many standing. The Ambassadors of the allies attended, including the Japanese representative. The appearance of the patriotic poet Annunzio caused an ovation. Mr. Giolitti was a notable absentee. All 480 deputies, except 45 Socialists, rose and cheered Signor Marcora, President of the Chamber.

LONDON, May 20. — (3-40 A. M.)

ROME. — The Chamber by 407 votes to 74 adopted the Bill giving Government extraordinary powers in the event of the outbreak of war.

When Signor Boselli announced the Committee's unanimous approval of the Bill, adding that the time had come to realise Italy's promises to unredeemed territories, the Deputies rose up, acclaiming, while Signor Salandra and his colleagues shook hands with Signor Boselli. The public galleries joined in the ovation.

Signor Ciccotti, on behalf of the Socialists, endorsed the action of the Government faced with a war of defence and said that the Socialists hoped a renovated Europe would achieve disarmament.

Signor Marcora said: — In solemnity of this historic occasion we have recovered faith, sacred in our memories. Let us hasten to accomplish our duty in the sure faith that the army and the navy will accomplish the unity of the country. Long live the King! (Tumultuous cheering.)

The Chamber adjourned indefinitely.

LONDON, May 22.

ROME. — Prince Colonna and the Mayor with the Municipal Councillors, started from the capital yesterday evening at the head of a procession of two-hundred thousand persons. They went to the Quirinal, where Their Majesties and the Royal family appeared on the balcony waving tricolours. The King and Queen thanked the patriotic demonstrators and afterwards received the Municipal councillors, the King delivering a patriotic speech.

LONDON, May 21. — (7-5 P. M.)

ROME. — The "Messaggero" states that after the sitting of the Senate the Cabinet will meet probably to draw up the formula for a declaration of war with Austria.

LONDON, May 22. — (4-40 A. M.)

ROME. — The senate by 262 votes to two has passed the Bill granting Government extraordinary powers amid scenes of enthusiasm.

A BORDER ENCOUNTER.

LONDON, May 23.

A telegram to the "Giornale d'Italia" from Brescia states that there has been a fresh encounter between Italian chasseurs and an Austrian patrol which entered Italian territory. The chasseurs attacked vigorously and pursued the Austrians. No details have been received.

GREAT BRITAIN.

Political Situation.

Press Conjectures on New Cabinet.

LONDON, May 21.

The "Morning Post" says that Mr. Balfour's health will prevent him going to the Admiralty.

The "Daily News" says that Mr. McKenna will probably succeed Mr. Churchill, hostility towards whom has developed among Liberals. Mr. Bonar Law is now mentioned for the Colonial Office.

The "Daily Mail" says that Lord Derby has declined to join the Cabinet. Lords Selborne and Curzon will probably be included, and Mr. Harcourt will remain.

The "Times" says that Mr. Balfour will undoubtedly go to the Admiralty if he is asked.

Newspaper Speculations.

LONDON, May 20.

The newspapers are busy Cabinet-making, but the forecasts are mere speculation. It is generally agreed that Lord Lansdowne will not take office owing to his health, that Mr. Churchill will leave the Admiralty, and that Lord Kitchener will remain, though he will probably share the War Office with Mr. Lloyd George.

Rumoured New Viceroy.

The appointment of Mr. Harcourt as Viceroy of India is rumoured.

Mr. Redmond.

Mr. Redmond is not likely to join the Cabinet, as it is impossible for him to give an assurance on the Ulster question.

A Drastic Reconstruction.

A Smaller Cabinet Foretold.

LONDON, May 20.

The reconstruction will be of the most drastic description. All Ministers without exception have resigned in order to facilitate Mr. Asquith's task. The Unionists

TELEGRAMS.

have been offered half the seats, but the Cabinet will probably be smaller and will be really a War Council, as departments not connected with the war will be excluded.

Probable Date of Completion.

It is expected to be completed by 3rd June, when Parliament will be asked to vote confidence.

Lord Fisher at the Admiralty.

Lord Fisher attended the Admiralty yesterday for the first time since his reported resignation last Friday.

The Crisis most Sudden.

The crisis was most sudden. A few leading statesmen on both sides, of whom Mr. Lloyd George is believed to have been one, desirous of a national Government, seized the opportunity and averted the peril. The first steps towards reconstruction were taken on Sunday.

Radical Members' Attitude.

At a meeting of a hundred Radical members of Parliament last night angry criticisms were made, but Mr. Asquith appeared and spoke for twenty minutes reassuring them. He received an ovation.

A Labour Minister.

It was announced at a Labour meeting at Hull that Mr. Henderson had been appointed President of the Local Government Board. Labour members are gratified, and speeches affirmed that the appointment would be a source of strength to the Government.

Mr. Asquith Confers with Opposition Leaders.

The Changes Discussed.

ALLAHABAD, May 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables: — It is understood that Mr. Asquith has conferred with Mr. Bonar Law and Lord Lansdowne. The changes discussed were the removal of Mr. Churchill to another Cabinet post, the definite retirement of Mr. McKenna, and the inclusion in the Cabinet of Mr. Bonar Law, Lord Lansdowne and Mr. Chamberlain. The Cabinet discusses the matter to-day. It is considered possible that a Labour representative will be included in the Cabinet. The project for establishing a national administration instead of a party government has immense support.

The Cabinet Changes.

LONDON, May 23.

It is stated that Mr. Bonar Law will probably be Lord Kitchener's co-worker if Mr. Lloyd George remains at the Exchequer.

The "Times" states that Lord Lansdowne yesterday reconsidered his decision and will now join the Ministry.

Political Situation.

Date of Official Statement.

LONDON, May 22.

Nothing official regarding the Cabinet changes will be announced until Tuesday.

HIGH BELGIAN ORDER TO EARL KITCHENER.

LONDON, May 23.

King Albert has conferred on Lord Kitchener the high order of Grand Cordon of the Order of Leopold.

Honours For Submarine Heroes.

A V.C. Awarded.

LONDON, May 21.

The "London Gazette" publishes the list of decorations conferred on the officers and crew of the submarine "E 14" which penetrated to the Sea of Marmora. They comprise the award of the Victoria Cross to Lieut. Commander Edward C. Boyle, Distinguished Service Cross to Lieutenant Edward Stanley and acting Lieutenant Reginald W. Lawrence, of the Naval Reserve, and a Service Medal to all of the crew.

LATER.

LONDON, May 24.

A detailed report issued by the Admiralty of the operations of the Submarine E. 14 shows that she sank a Turkish Gunboat, enroute to the sea of Marmora where she sank a transport on the 29th April, a gunboat on the 5th instant, a very large transport full of troops on the 10th, and compelled a steamer to run ashore on the 13th. The submarine returned on the 18th instant.

The Admiral at the Dardanelles says it is impossible to do full justice to do the great achievement. His Majesty's appreciation and rewards have given universal satisfaction throughout the allied fleet.

King Inspects a Famous Armament Firm.

LONDON, May 23.

King George yesterday inspected Messrs. Vickers Maxim, the great armament firm. A deputation of workmen afterwards waited on the Directors and asked them to tell His Majesty that the visit had impressed them intensely.

The King has replied to a telegram from the Directors expressing appreciation of the workmen's zeal.

THE BRITISH WEDGES JOINED.

LONDON, May 23.

The "Eye-Witness" continues in a later despatch: — My last account left two British wedges projecting into the German lines, between Richebourg, Lavoue and Festubert, two attempts to capture the intervening space having proved unsuccessful. On the 17th instant, however, the attack was renewed and the enemy were gradually

TELEGRAMS.

driven from the entrenchments, which were exposed to fire on three sides. The Germans finally reached the limit of endurance and 300 surrendered.

Saxons Butchered by Their Comrades.

Having joined hands, our men continued to advance and press eastwards, capturing post after post. A horrible scene was witnessed in this quarter. The remains of a Battalion of Saxons having decided to surrender, advanced towards our line. Unaware of their intention, was poured a hail of bullets into their ranks, whereupon the survivors, numbering some hundreds, halted, threw down their rifles and waved the white flag. It is doubtful, after the experience of the enemy's treachery, whether our men would have paid any attention. The question, however, was taken out of their hands by the Prussian infantry. The Saxons, right was suddenly enflamed by heavy rifle-fire and the Prussian guns in the rear completed the massacre.

The "Eye-Witness" comments on the strange spectacle of masses of grey-coated troops being butchered by their comrades under the eyes of the British Infantry. The fact that they were Saxons was a source of regret, as the Saxons had been cleaner fighters and had proved more chivalrous and less brutal than the Prussians and Bavarians.

Extent of the British Success.

A bite was taken out of the enemy's position just two miles long and embracing the whole German front trenches and in many places a whole series of hostile entrenchments, representing a forward bound of 500 yards. The German losses were very heavy.

The Casualties.

In the narrow trenches there was often no room to escape and the only alternatives were death or surrender. In some places the trenches were heaped with corpses, the enemy offering an excellent target, as they were driven back in large numbers along the communication trenches. Our losses were not light, but were less severe than in the previous fighting of a similar character.

Many Prisoners and Guns Taken.

By Tuesday night we had captured over 600 prisoners and several machine-guns. Although they were wet through and covered with mud, nothing seemed to damp the ardour of our men.

Treacherous Germans Annihilated.

One satisfactory incident was the destruction of a part of 60 Germans dressed in khaki. They advanced to our trench and called out: — "Don't shoot, we are Grenadier Guards. The Officer who went to meet them was suddenly fired on, whereupon our men, who were prepared for possible treachery, immediately opened fire and charged with the bayonet. All the 60 were killed.

A German Plot that Failed.

A fortunate incident occurred in the fighting on Sunday morning. After the somewhat easy capture of a German front trench several wires were discovered. We immediately cut the wires and then traced them to a dug-out near by where a dead German Pioneer was found, seated with the switchboard of a dynamo exploder by his side. He had evidently been killed by a shell-splinter before we reached the trenches. Seven mines were afterwards discovered, and it seems probable that there was deliberately little resistance at this point in order to entice our men to occupy the trenches, where they would have been conveniently massed before being blown up.

FRANCE.

A Paris Communique.

LONDON, May 23.

PARIS. — The communique says: — The enemy made several attacks between the Sea and Arras. They were repulsed with very heavy losses. Two further attacks were made at Neuvillevaast. The enemy momentarily gained footing but were driven out and left many prisoners. Germans exploded several mines in Argonne and strong forces attempted to occupy Craters. Our infantry threw them back to their original line under a storm of bombs and grenades in inflicting very heavy losses. The enemy's defeat was complete.

HOLLAND.

The Dutch Parliament.

LONDON, May 22.

The second Chamber of Dutch States General has voted for the full establishing a state of seige and has approved the extension of the Anglo-Dutch Arbitration Treaty concluded in 1904. The War Minister has announced that a Bill will be introduced for general compulsory training.

AUSTRIA.

Cruising of the Austrian Warships.

LONDON, May 22.

The Austrian warship cruising off the Albanian coast have retired to Cattaroi.

Release of the Ex-Maharaja of Manipur

ALLAHABAD, May 23.

The "Pioneer" understands that the Government of India have allowed Kula Chandra, Dhawaja Singha, Ex-Maharaja of Manipur, who has been a political prisoner at Hazaribagh for some 22 years, to pass the rest of his days in Radha Kund at Brindaban.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

DECLARATION OF WAR ON AUSTRIA.

SIMLA, May 23. The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 22nd May. The Italian Senate yesterday passed a Bill conferring extraordinary powers upon Government in case of war which was adopted by the Chamber on Thursday. In Rome it is believed that as soon as the Bill has passed both Houses and the Cabinet will meet to consider the terms of war against Austria. The Austrian Military authorities have stopped all railway and telegraphic communication between Italy and Austria and negotiations with Austria have been broken off since the 4th May. In Galicia the battle continued on the 19th with great desperation. The enemy has extended the forces in the centre of Sieniawa region where they had broken through to the right bank of the San but on both flanks in the direction of the Vistula and Przemyśl the Russians realised important successes and in the south Poland on the left bank of the Vistula they have thrown back the enemy and pressed him closely. In the Baltic provinces the Russians recaptured the village sixteen miles west of Shavali and the enemy is falling back on considerable front. In Rossieny region the enemy has been reinforced and partly crossed to the left bank of the Dübissa. A German official report speaks of having driven the Russians to the south of Niemen and in the direction of Kovo.

Progress of British at La Basse.

Sir John French reports in spite of bad weather British Troops have made appreciable progress north of La Basse. The main characteristic of the operations has been numerous local fights for strong points behind the enemy's original line. The French also continued to advance and have driven the enemy from the last point on Lorette height which had been defended by the Germans more than 6 months with extreme bitterness. The Austrian press still appears to hope hostilities with Italy will be averted but the German press regards war as inevitable and has broken out in violent abuse of Italian Government.

Italy's Attitude to Austria.
Cause of the Rupture.

SIMLA, May 22. The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State, dated 21st May:—The Italian Chamber decided by a majority of seven to one to arm Government with extraordinary powers in the event of an outbreak of war. This step taken after the Austrian Government had made the final offer is generally regarded as decisive. The Premier said that the ultimatum which Austria addressed to Serbia in July last violated the fact which bound Italy to Austria, for Austria omitted to enter into previous agreement with Italy or to advise Italy of the course she was taking and showed the intention of upsetting, to Italy's detriment, a delicate system of territorial possession and spheres of influence in the Balkans. The whole spirit of the Treaty of Alliance was violated, and the world was plunged into the most terrible war directly against the interests and feelings of Italy. For long months Italy patiently sought compromise to restore the alliance, but on the 4th May Italy notified to Austria its withdrawal from all agreements and denounced the treaty of alliance. From the Green Book which has been published it appears that the treaty required Italy's previous consent to Austria's action in the Balkans and provided for compensation.

Lieut-General Birdwood's Wound.

SIMLA, May 22. News has been received that the wound received by Lieutenant-General Birdwood in the Dardanelles operations has only temporarily incapacitated him from duty.

Two Vacancies in the Secretary of States Council.

ALLAHABAD, May 22. There will be two vacancies to be filled in the Secretary of States Council within a few months as Sir David Barr is due to retire on the 15th August and Sir James Thomson on the 11th September.

The Bombay Decentralisation Bill.

ALLAHABAD, May 22. The Bombay Decentralisation Bill is now before the Government of India for the assent of the Viceroy.

THE FINAL WHEAT HARVEST REPORT.

ALLAHABAD, May 22. The Final Official Report on Wheat harvest in India will be issued at the end of the current month.

EXPERT AUDITOR'S RETURN HOME.

ALLAHABAD, May 22. Mr. Sturdy, the expert Auditor from the India Office who came out in connection with the audits of war accounts will return Home by the 29th inst.

CALCUTTA.

Death of Mr. M. M. Ghose.

CALCUTTA, May 22. Mr. Mahimohan Ghose, late of the Madras Civil Service, died at Calcutta on Friday morning. He was the son of the late Lal Mohan Ghose, a leading Congress-

TELEGRAMS.

man and well-known lawyer of the Calcutta Bar. His last office was that of District and Sessions Judge of Cuddapah. He retired in January, 1912, and settled down in Calcutta.

INTERNMENT OF THE ACCUSED.

FARIDPUR, May 22. Dinesh Chandra Das acquitted accused in the Raja Bazar Bomb Case has been ordered to be interned at Munshiganj Dacca and Purna Das discharged accused in the Faridpur Conspiracy Case has been ordered to Cox's Bazar. The Police have withdrawn the pending livelihood case against him.

DR. BANNERJEE DID NOT SAIL ON
THE "LUSITANIA."

CALCUTTA, May 21. Further investigation show that there is little probability that Dr. Bannerjee's son of Dr. Chandi Charan Bannerjee was on board the ill-fated "Lusitania". He had intended to leave New York towards the end of April, but his latest letters show that he had decided to delay his departure till the first week in May.

The loss of the Hospital Ship 'Bengalee.'

CALCUTTA, May 22. News of the loss of the Hospital Ship "Bengalee" was a great shock to the organisers of the Bengal Ambulance Corps. Dr. S. P. Sarvadhikary, Secretary of the Corps interviewed said that the unhappy news was a great shock to the subscribers. Up to the time of the naming of the "Bengalee" one lakh and sixty thousand rupees had been subscribed towards the sum required, and since that time he had received about Rs. 27,000. He had no doubt that the required amount would be subscribed even in the face of this disaster. He had that day in conjunction with Colonel Nott wired to the Government of India to the effect that it was hoped that the latter would make whatever use was required of the Corps. Incidentally Dr. Sarvadhikary mentioned that an inspection of the Corps had been held this morning by Colonel Mould R. A. M. C., who had expressed himself highly satisfied and even surprised at their efficiency, considering the short time, which they had for training. The smartness and general efficiency evoked favourable comment. The Corps consists of 73 men who are most anxious to be allowed to go to the front. Whether they will be formed into field ambulance or whether another floating Hospital will be fitted out is not yet known.

Further Particulars.

CALCUTTA, May 22. News has reached Calcutta that the Bengal Volunteer Hospital river boat "Bengalee" foundered at 11 P. M. on the 17th, the bearings at the time being lat. 18-18 north and long. latitude 84-20. The "Sikh" was towing her. All the crew are safe. The "Bengalee" was christened by H. E. Lord Carmichael on Saturday, the 8th May. At midday on the 10th she set out on her voyage to Bombay, towed by the transport the "Sikh." From the weather chart it appears that the sea was then slight to moderate, although at the same time unsettled suspicious weather off the Burmese coast caused some uneasiness as bad weather usually blows across the Bay. From 8 A. M. on the 11th to the morning of the 14th the sea was slight to moderate. On the 14th the "Bengalee" entered an area of calm sea, but there was a slight cyclonic circulation of wind to the westward between here and the Madras Coast, which, however, disappeared later, leaving the sea slight to moderate. At 8 A. M. on the 17th the weather was of ordinary and seasonal character, with a strong wind and probably moderate to rough sea. There were, however, strong winds of some twenty-four miles per hour velocity blowing off the land at Masulipatam and Cuddalore. The point where the "Bengalee" is reported to have foundered is about 260 miles out to sea almost due east of Madras. During the night, as far as can be ascertained, there were moderate to strong winds and slight to moderate seas. Although there were many people who inclined to the opinion that the "Bengalee" would never reach Bombay, few expected such an early end to her career. The main risk was held to be a cyclone in the Bay or rough monsoon weather round the Ceylon coast. When the cyclonic danger failed to develop it was hoped that the boat would reach Colombo safely. Indeed reports to that effect were current in Calcutta on Friday night.

BOMBAY.

Arrival of Wounded and Sick.

BOMBAY, May 22. The Steamer "Aronda" arrived at Bombay on the 21st from Marseilles with wounded and sick soldiers, including three officers.

PUNJAB.

THE ISLAMPUR FARAZ CASE.

MULTAN, May 22. The Islampur Faraz Case was opened before the Special Tribunal yesterday morning in which four prominent accused are Brahmans. It is alleged that the Hindus in the village were divided into two factions Brahmans and Aroras and the former organised "Budmashes" to commit dacoity on the 26th February, loss being estimated at fifteen thousand rupees. Of the 203 men named 38 had been challenged. Three accused issued proclamation that they had received permission from the German Emperor that Jats might loot Hindus. Two notorious bad characters one of whom is absconding called themselves the big German and the little German presumably playing the role of Kaiser and the Crown Prince. They wore special costumes with a big knife slung from the neck of each.

TELEGRAMS.

UNITED PROVINCES.

EXECUTION OF A PROMINENT INDIAN
MERCHANT.

ALLAHABAD, May 22. A prominent Indian merchant has been executed at Singapore for treason the charges including giving of information to the enemy and attempting to wage war against the King.

UTILISING THE WATER OF THE SARDA
RIVER

ALLAHABAD, May 22. Revised proposals for utilising the water of the Sarda river for irrigation will shortly be submitted to the Government of India from the United Provinces.

Conviction of a telegraphist Confirmed.

ALLAHABAD, May 24. At the Allahabad High Court Mr Justice Chamber dismissed the appeal of Rajendranath Ray, Telegraphist, who had been convicted by the Sessions Judge of criminal breach of trust and sentenced to four years imprisonment. The charge against the accused was that he had embezzled the cost of a certain telegram booked by him as signaller at the City Office and transmitted them on forms as telegrams received from one or other Sub-Offices. The defence of the accused was that he had done this in order to bring to the notice of the department the fact that there was a grave defect of procedure in this respect and that such swindles could be perpetrated easily without being detected. His Lordship held that the defence put up was a remarkable one but was false. He was unable to accept the plea that the accused had all along acted in good faith and confirmed the conviction.

SOUTH INDIA

Encomiums from Malabar.

CALICUT, May 24. The "West Coast Spectator", which, while acknowledging the superior merits of Sir C. Sankaran Nair protested against his appointment to the Viceroy's Executive Council when his name was mentioned in connection with the appointment a few months ago on the principle that His Majesty's Judges should not be drafted to Executive Service, now accepts the inevitable and hopes that when he lays down the reins of office five years hence he would render a very good account of his stewardship and carry with him the gratitude and affection of his countrymen.

The "Kerala Patrika" and the other English and vernacular papers on the West Coast rejoice that a Malayalee enters the Viceroy's Council and shower encomiums on Sir C. Sankaran Nair.

Weather Report.

SIMLA, May 24. Rainfall has been widespread in Assam and Bengal, but only a few falls have occurred in Burma. Light rain has fallen in the North West Frontier Province and a few places in Kashmir. The Chief amounts are:—Mandalay 1½ inches. Cherapunji 3, Gauhati, Jessore 1½, Mymensinga 4, Burdwan, Bogra 1 Parachinar a hail.

FORECAST:—Decrease of rainfall in the North West Frontier Provinces.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

ITALIAN DECLARATION OF WAR.

Germany's Indignation.

LONDON, May 24. AMSTERDAM. The official German note says that Italy by her provocative attack on Austria has also broken alliance with Germany. The Austro-German alliance welded by comradeship in arms remain uninjured by Italy's desertion to its enemies.

The German ambassador has been ordered to leave Rome with the Austrian ambassador.

The Italian declaration of War presented at Vienna recalls Italy's denunciation of the Triple Alliance following on Austria's violation of that alliance. It says that Italy cannot fail to her duty to take against every existing and future menace the necessary measures for the fulfilment of national aspirations. Therefore she considers herself in a state of war from the 24th May.

The King of Greece III.
Prayers for his Health.

LONDON, May 24. ATHENS.—The King has suffered a relapse. Prayers for his Majesty's recovery were offered in churches in Greece yesterday and were attended by crowds. A specialist has been summoned from Berlin.

Paris Communique.

LONDON, May 24. PARIS.—The evening communique says that in the region north of Arras consequent on the German defeats last night fighting continued at certain points with extreme violence. The British progressed east of Festubert. We advanced several hundred yards northeast of Lorette chapel and captured prisoners. We captured a series of trenches north of Neuville and groups of houses in the village. Quiet prevailed elsewhere.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Britain's Army.

The Recruiting Question.

ALLAHABAD May 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—Lord Kitchener's statement has created a good impression, especially with regard to the Dardanelles and Mesopotamia. The recruiting up to three million limit authorised by Parliament has been satisfactory, and Lord Kitchener's demand for 300,000 more men is considered modest and less than was expected. It is the supply of men for 1916 that engages great attention from both sides of the House. The Premier has been urged to introduce a national service measure. If a Coalition Cabinet, including Labour members, be formed some fresh demand may be made with all parties united. The raising of the age to 40 years and the reduction of the height standard to 52 inches has already attracted numbers of men previously debarred. Lord Kitchener believes the war will be a long one. It is understood that the new Cabinet will discuss the recruiting question with a new and broad outlook.

Appreciable British Progress.

Infantry's Great Gallantry.

LONDON, May 21.

Field Marshal Sir John French reports that, in spite of bad weather hampering operations since the 17th, the British have made appreciable progress east and south of Quinquerne, mostly by local fights for strong points, in which the infantry have shown great gallantry.

Another German Outrage.

River Near Ypres Prisoned.

LAHORE, May 22.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 20th May:—Colonel Reuter states that the British Headquarters have received a warning that the river near Ypres had been poisoned with arsenic. This led to an analysis tending to confirm the statement.

A Critical Point Reached.

German Line Losing Cohesion.

ALLAHABAD, May 22.

The following is a "Pioneer's" special cable from London:—

A correspondent at the British Headquarters wires that the war in the west has reached a critical point. Large parts of the German positions are held by troops of second and third quality. Some time ago the German line collapsed before a successful attack. Now it bunches like drops of spilt mercury. To tear a great rent in the line we need a great many men and guns and endless ammunition. The enemy is skilled and obstinate and incredibly brave, but the line that is losing cohesion is like that breaking.

Superiority of British Troops.

Germany's Discovery.

CALCUTTA, May 23.

The "Statesman" special London cablegram, dated the 21st, in an article in the "Evening Standard," says that the Colonel Maude commenting on the Ypres fighting says: The tradition and training of the German staff had convinced them that our Territorials and Colonials could not possibly equal their own reinforcements. Nobody expected these young troops to show such extraordinary and brilliant fighting excellence. Our new levies and colonials fight with a skill coolness and determination that have won the enthusiastic admiration of all the soldiers, including the Germans themselves who have just received a terrible punishment at their hands. The Germans, therefore, are now confronted with the fact that behind these proven men stand a million and a half more of the same quality. Colonel Maude asks where they will find the ever increasing numbers of troops needed to beat them.

Reasons for German Success.

The "Times" Military correspondent pronounces German's victory to be distinctly inferior to our own. He attributes whatever successes the Germans have achieved to their immense weight of heavy artillery, to the number of their machine guns, and to the use of poison gas. He adds that when our equipment equals theirs, we shall reap the benefit of our clear superiority in the human factor.

Violent Artillery Engagement.

Further British Progress.

LONDON, May 22.

Field Marshal Sir John French reports that a violent artillery engagement occurred yesterday evening north-east of Festubert. We made further progress south of Quinquerne.

End of A three Weeks' Battle.

THE FIERCE CONFLICT AROUND YPRES.

Eyewitness's Description.

LONDON, May 22.

"Eyewitness" with the Headquarters says—The struggle at Ypres continued on the thirteenth and the

TELEGRAMS.

artillery was even more violent, especially between the Ypres, St. Julien and Menin roads. North of the Menin road our troops held firm. Further north they fell back, but counter-attacked and forced the Germans back with enormous losses. Meanwhile between the Verlorenhoek and the Ypres Roulers railway, our line was even more heavily bombarded, and a gap was made. The enemy's infantry, however, did not attempt to attack in large numbers. Our counter-attack re-occupied the craters representing what had been trenches. As our men crept behind a rise, a party of Germans was seen to bolt to the rear. Immediately the cry was raised "They're off," and our whole line raced forward. The German infantry, including those in the support and in the reserve trenches, broke the field, suffering severely. Our artillery on Thursday night was quiet. The Friday was devoted to the collection of wounded. Patrols reported that the ground was thickly littered with killed and wounded Germans. The prisoners stated that their losses on the 18th were most severe. Thus ended, at least for the moment, a three weeks' battle which had continued intermittently from April 22nd.

Failure of German Plan.

Throughout, the enemy held the plan of driving us back from Ypres by pressure north and south. The assaults uniformly failed, with enormous losses. The German infantry was sacrificed with the usual disregard for loss, being used rather as a screen for maxim and artillery than anything else.

Superiority of British Infantry.

Wherever fighting was purely infantry action our men proved their superiority again and again. The German infantry, despite their courage, showed marked lack of training, discipline and cohesion.

The Enemy's Policy.

It would seem now that the enemy's policy is to make up for such deficiency by strengthening an elaborate series of entrenchments behind the first line and by multiplying maxims placed so as to bring a crossfire to bear on every portion of the front.

On the 15th, we renewed an attack between Richebourg and Festubert. Since the ninth the whole of the enemy's defences in this area had been subjected to a deliberate and accurate artillery fire.

The Assault on German Positions.

The enemy was on the "quintine" the moment our men left the trenches, and the whole sky was lit up with innumerable flares. The advance on the extreme left was checked and many were shot as they were clambering over parapets. On the right we were more successful. The centre and right were soon firmly established in the German second line, the gain of ground amounting to eight hundred yards of frontage with six hundred yards in depth.

A Second Assault.

Another assault was carried out north of Festubert on Sunday morning. Here the Germans were taken by surprise, and the whole of their entrenchments were carried without great difficulty on a front of twelve hundred yards. The positions thus gained formed a couple of formidable wedges driven into the German lines. They were a thousand yards apart, and the intervening space was strongly held. Efforts to surround the Germans failed, but we captured two hundred prisoners.

Restriction of Racing.

Derby to be Suspended.

LONDON, May 22.

The decision to suspend racing includes the Derby. The exceptions in favour of Newmarket are due to the consideration that breeding is the staple industry there.

Cotton Cargoes For Germany.

Statement by Mr. Lloyd George.

LAHORE, May 22.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cable on the 20th May:—Mr. Lloyd George stated in the House of Commons that we were preventing cotton entering Germany as effectively as if it had been declared contraband. Arrangements were being made to pay for American cotton cargoes on the receipt of the necessary proof of ownership at contract price.

Disastrous Railway Collision.

LONDON, May 22.

A special train conveying soldiers to the south collided with a local train at Gretna, near Carlisle, many soldiers are said to have been killed and three hundred injured. Both trains are on fire.

LATER.—According to the latest reports twenty were killed at Carlisle.

The Railway Smash At Carlisle.

Three Trains Involved.

LONDON, May 22.

CARLISLE.—After the troop train had run into the local train and both had been half wrecked, the London Express dashed into them piling the debris into indescribable confusion.

Wreckage Burning Like a Furnace.

The fire spread with terrible quickness the wreckage burning like a furnace. The injured soldiers displayed splendid heroism in the work of rescue.

Forty Bodies Recovered

Hitherto forty bodies have been recovered at Carlisle. Troop train which was proceeding south was conveying 14 officers and 465 men of Royal Scots. Only 52 answered the rollcall, but many absentees were engaged in rescue work. The following officers have been killed, Major J. D. L. Hamilton, Captain J. M. Mitchell, Lieutenant C. R. Salvesen, and Second-Lieutenant N. G. Salvesen, all seventh battalion Royal Scots.

Soldiers Burned to Death.

There was a terrible scene after the accident. Soldiers were pinned beneath the burning wreckage, while the flames grew every moment nearer. It is feared that some

TELEGRAMS.

must have been burned alive. Numbers of soldiers were terribly injured for the most part, and legs and things were broken. Two soldiers were pinned beneath the wreckage which the flames were approaching. At the last moment a doctor amputated the legs of both enabling them to be drawn out. One died of shock.

The Dead and Injured.

LONDON, May 22.

Seventy-nine dead have been recovered from the railway smash, and three hundred injured. It is believed that 164 soldiers were killed apart from civilians.

The Regiment in the Train.

The regiment was the first battalion of the Seventh Royal Scots. Four Scots officers were killed, including the nephew of Lord Salvesen.

FRANCE.

Further French Progress.

Germans Lose Heavily in Counter-Attacks.

LONDON, May 22.

PARIS.—A communique says our troops yesterday concluded the work of clearing out trenches along the slopes of Lorette. Very many Germans were killed in communication trenches and others surrendered. The enemy counter-attacked several times during the night, but was repulsed with heavy loss. We made fresh progress south-east of Chapelle Lorette and are now a hundred metres from the north-eastern extremity of Ablain.

Strong German Attack Repulsed.

Further French Captures.

LONDON, May 23.

PARIS.—Last evening's communique said, the British repulsed a strong attack North of La Bassee, inflicting heavy losses on the enemy. Notwithstanding a violent German bombardment we captured more houses and prisoners in the village of Ablain.

Important French Gain.

German Position Captured.

LONDON, May 22.

PARIS.—The evening communique says:—The weather has improved. We attacked the southern slopes of Notre Dame de Lorette and captured the last German position on five of the southern spurs of the mountain, which is now entirely in our possession. The Germans defended the mountain and spurs most stubbornly for over six months with their machine guns. The position captured to-day hampered our action on the plateau and west of Souchez. We captured 250 prisoners and a gun. The enemy replied to our success with a violent bombardment, but they have not counter-attacked.

Importance of German Defeat.

Supplementary reports emphasize the importance of the defeat of the German night attack on 20th and 21st north of Ypres. Five hundred German corpses were found on the ground, and 150 prisoners and several trench mortars were captured.

RUSSIA.

Battle in Galicia.

Germans Capture Trenches.

LONDON, May 21.

PETROGRAD.—An official statement says:—The battle on the left of the Vistula south of Pilitza and on the whole Galician front continued with increasing intensity on the 18th. Germany has brought up new forces. We successfully pressed the enemy in the region of the confluence of the San and the Vistula, capturing four thousand prisoners. The great enemy forces which crossed the San have spread over the sector of Jaroslav-Radawa-Seniawa. Enemy aeroplanes have bombarded Przemyśl. The enemy, after the fiercest fighting, have captured several trenches south of Przemyśl.

Russian Activity in Black Sea.

Quays and Stations Destroyed.

LONDON, May 22.

PETROGRAD.—An official statement says that the Black Sea fleet landed troops, who broke the enemy's resistance and destroyed the quays and stations east of Eregli.

Enemy Driven Back.

The Russians on the left of the Vistula continue closely to press and drive the enemy back south of the Radom Kielce railway.

Desperate Battles in Galicia.

Germans Fall to Break Russian Front.

LONDON, May 22.

The battle on the Galician front continued most desperately on the 19th. The Russians gained important successes on both flanks of the enemy left of the San river. The enemy's attacks between Przemyśl and the marshes of the Dniester have reached their culmination in repeated attacks to pierce the Russian front. They are losing enormously.

Lost Trenches Recovered.

A desperate battle is also in progress in the region of Strij where the Russians have recaptured some of the lost trenches.

Russian Advance.

LAHORE, May 22.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 20th May:—The "Times" correspondent

(Continued on Page 11.)

లోకలుభంధుబోధులు మ్యూనిసిపాలిటీలు.
[దుగ్గిరాల-సూర్యప్రకాశ రావుగారు]

ఒక లోకలుభంధువారు సభకూడి చేసిన తీర్మానముల సంగ్రహమును, దానికొరకు నిర్ణయించబడిన పుస్తకమునందు వ్రాయవలెను ఆ సభకు చెప్పి డేలు గాని అగ్రాసవాధిపత్యము వహించిన మొదట గాని దానిలో సంతకముచేయవలెను. ఆలోకలుభంధువారి యధికార ప్రదేశమునందుగల సాక్షుమీద లోకలుభంధు చట్టము ప్రకారము పన్నును చెల్లించుచున్న ప్రతి పురుషుడు బోధు అధీనులో యుక్తకాలమున భర్త లేకుండ, ఆ తీర్మానములను పరిక్షించుకొనుటకు అది నిర్ణయమునంద వలెనని లోకలుభంధు అట్టయొక్క ౩2 శ్లోకము మొదటి పేరా లో నున్నది. ఈ యాట్ట అన్ని దేశ భాషలలోనికి తర్జుమా చేయబడినది.

డిప్యూటీ మ్యూనిసిపలు అట్టయొక్క ౩1 శ్లోకము మొదటి పేరాలో మ్యూనిసిపలు కవున్సిలు ప్రాసీడింగును గురించును నిట్టి నిబంధనయే కలదు.

డిప్యూటీబోధు, తాలూకాబోధు, మ్యూనిసిపలు కవున్సిలు మీటింగులలో విషయములు తీర్మానములు తప్పక యింగ్లీషు భాషయందే వ్రాయబడుచున్నవి.

లోకలుభంధు అట్ట మ్యూనిసిపలు అట్టల ప్రకారము పన్నులకు చెల్లించువారిలో నూటికి ౩7 మందికి ఇంగ్లీషుభాష రాదు. వా గా మీటింగు బుక్కులోని తీర్మానములను చూచుకొనవలెనని చూచి దెలియని భాషలో వ్రాయబడియుండును. జిల్లా కలెక్టులో ప్రచురించు నప్పడే వారికి తర్జుమా చేయబడును. కాని యాతర్జుమా అబుక్కులో ఇంగ్లీషు తీర్మానము క్రింద వ్రాయబడియుండదు. మీటింగుబుక్కు ప్రమాణము. కావుననే దానిపరిక్షించుటకు చట్టమునందలి ధికార మీయుండెను. అది జనసామాన్యమునకు నిరుపయోగము, నిష్ప్రయోజనముగ నున్నది.

స్థానిక సంస్థలను నాటించి మ్యూనిసిపలు కవున్సిలుల చర్యలకు భాషాసహాయము చేయవలెనని, అట్టి తీర్మానములు సర్వదా దేశభాషలలో ప్రకటింపబడవలెనని డిసెంబరు లయజేషన్ కమిటీవారి రిపోర్టు 857 పేరాలో వ్రాయబడినది. ఇండియా గవర్నమెంటువారి నడుమ ప్రకటించిన స్థానిక సంస్థల పాలన తీర్మానమునందు దీనిని గురించి విమర్శించెప్పలేదు.

లోకలుభంధు మ్యూనిసిపలు బోధులవారి చర్యలపై తీర్మానములు ప్రజానకులములకు నుండవలెనని పక్షమున నవి దేశ భాషలలో జరగవలెను, వ్రాయబడవలెను, ప్రకటింపబడవలెను. ఇంగ్లీషున నుండవలెనని చట్టములేదు. యూరపియన్ ప్రెసి డెంటుస్ట్రువోట వారి సదుపాయముకొరకు, శ్రద్ధలేని యితర మెంబర్ల వాదాని వారణకొరకు మీటింగుబుక్కులో సంతయు ఇంగ్లీషుయముగ నుండుట సంభించుచున్నది. డిప్యూటీ బోధులకు తప్ప సాధారణముగా నన్ని మ్యూనిసిపాలిటీలకు తాలూకాబోధులకు వైరుయకొలు, ప్రెసి డెంటు దేశీయులయి యున్నారు. డిసెంబరు లయజేషన్ కమిటీవారు నూచించిన రీతిని మీటింగు విషయములు తీర్మానములు వారు దేశభాషలలో నెల్లరకు దెలియునట్లు వ్రాసి, కలెక్టరునకు బంపెడు కళానకు మాత్ర మింగ్లీషుభాషాసంతకరణము చేయుట యుక్తముగ నుండును. ఇప్పుడు చేయుచున్న తెనుగు తర్జుమాకు మారుగా నప్ప డింగ్లీషు తర్జుమా చేయవలసి యుండును.

మండల సభలలో, రాజధాని సభలలో, ఆంధ్ర మహా జన సభలో వాదప్రతివాదములన్నియు దేశభాషను జరుగు చున్నవి. ఈ మ్యూనిసిపలు, లోకలు భంధు బోధుల యధికారము చేతనున్న వారు తెనుగు జిల్లాలలో పలువురు భాషా ప్రాముఖ్యమునట్టి రాష్ట్రానిధిగము కావలెనని కోరువా రున్నారు. విజయనగరమున మంతా నూర్యవారాయణగారు, విశాఖపట్టణమున భూపతిరాజు వెంకటపతి రాజుగారు, బందరులో వేమూరి సుబ్బారావుగారు, కాకినాడలో గంటి సుబ్బారాయడుగారు, ఏలూరులో మోచర్ల రామచంద్రారావు, కూర్మా వెంకటచెడ్డి నాయడుగారు బెజవాడలో దిన వహి హనుమంతరావు గారు, తెనాలిలో చెవిటికంటి సుబ్రహ్మణ్యముగారు గుంటూరులో న్యాపతి హనుమంతరావు పంతులు గారు, కర్నూలులో సర్వేపల్లి నృసింహారావు పంతులుగారు, నంద్యాలలో దేశ పాండ్య సుబ్బారావుగారు తాము తెలుగున నిట్లు వ్రాయవారంభించి మార్గదర్శన వ్యవహారము నందు దేశభాషకు ప్రాముఖ్యముదే యిచ్చి పంపింపవలెనని దేశీ యులైన సభ్యుల యడ్డము, అక్షిపణలేతూరాబోవు. భాషాభి మానులగు మ్యూనిసిపలుకవున్సిలులు, తాలూకాబోధు మొం బర్లు కూడ దీనిని గురించి శ్రద్ధ వహించుట యుచితము. వ్యవ హారము దేశభాషలో మరల నడువ వారంభించు సంతకరకు మన కుచ్చానము, మనోస్థానతృప్తియు ననుకూడవు.

ఆంధ్రమహిళా సభ.

[ఆంధ్రమహిళా సభవారు]

సభాధ్యక్షత్వము వహించిన మార్ మోనన్ శ్రీశ్రీ విజయనగర మహారాజ్ఞి గారి కర్పించిన పంచరత్నములు:—

గీ. శ్రీల కాకరము, గుణాద్ధి, శ్రీతరదండము పరుచు శ్రీరాసఁగూరిచి, పరులకెపుడు సాయమొసరించు గుణమిచ్చి, సతమును లలి తాకుమారీమహారాజ్ఞి సాక్షఁ గాక!

క. అమ్మా! మాసభకీర్తయెడల ఆధ్యక్షత్వముకొప్పున, కా ర్యముల్ సర్వజనానురంజకముగా జేసెను మోచించుమన్ మిమ్ముకొడఁగఁ తోడిభామినులకున్ మేల్పెయ తామందుకున్ సమ్మోదంబున ఇయ్యకొంటిది; మిమ్మున్ క్షామిరస మాతకన్యమా?

గీ. ఆకట! ఆజ్ఞానకూపంబునందు కూలి కూపకూర్కంబులట్లు సంకుచితబుద్ధి దృష్టులయి కొట్టుకొనుచున్న తెలుఁగుశ్రీల కీరు చేయుఁత కాకున్న ఎవరగుదుర?!

నీ. పూర్వసవాచారములు పోవుచున్నవి; క్రొత్తజేషమంచి కుదురలేదు;

తగిన విద్యాప్రయత్నములు కాఁగరావు? వెట్టిజేషంబులే వెలయునెందు;

మాటలు సభలలో కొలులు దాఁటును; పని అన్న అమలైన ఘనుట అరిది;

మౌనదర్శనలగు మామల్ తక్కువ; పురుషుల సాహాయ్య మరయ అలఁతి;

ఇట్టిసిద్ధిలో దయామకు లిద్ధిభక కలితలగు తమవంటివారలు వనితల

మంచిసిద్ధికి తెచ్చుటకు యత్నింపుభాగ్య మబ్బుకంటెను నేలుభాగ్యంబుకలదే?

గీ. పురుషజాతిమేలు పురుషులుమాచిన శ్రీలజాతిమేలు శ్రీలుమాచు కొనఁగవలయు; అంకొకట పూనెడులలి తాకుమారిరాజ్ఞి దైవ మెము.

నో టీ సు.

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములలో 1915 సంవత్సరం మార్చి ఏప్రిల్ నెలల్లో రాబ డిన బంగారు వెండి వగైరాలను యీ మేనెల 26 తేది మధ్యాహ్నం 11 ఘంటలు మొదలు తిరు పతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద వేలం వేయబడును. వేలంలో సవాలుచేయ గోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందాడిగా రూపాయలు 100/-కి పా జ్జిట్టు కట్టి సవాలు చేయవలసినది.

సుమారు మొత్త

- 1. బంగారు (దపాకు తులాలు 30 వంతున) 852 తులములు.
- 2. బంగారు నాణ్యం (ఒక లాటుగా) 12 రకములు.
- 3. వెండి (దపాకు 1000 తులాలు వంతున) 6780 తులములు
- 4. వెండి నాణ్యములు (ఒక లాటుగా) 7 రకములు
- 5. హల రూపాయలు (ఒక లాటుగా) 4044-14-7
- 6. తేగడనులాకి రూ॥ (దపాకు 1000/-వంతు) 8482-10-0
- 7. తాంబ్రం (ఒక లాటుగా) 695 శేర్లు.
- 8. తేగడ వైసాలు 426 రూ.
- 9. వస్త్రాలు వగైరాలు
- 10. జువీలీ సామానులు వగైరాలు.

శ్రీమహాత్మ ప్రయాగదాస్ జీవారు.

Vicharanakarth

కా వ లె ను.

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రప్రతిక పక్షమున క్రొత్త చందా దార్లనుజేర్చి ఏజెంట్లు గావలసి యున్నారు. కావున వారివారి దరఖాస్తులను మేనెల 25 వ తేదీలోపు పత్రికా కార్యస్థానమునకు పంప వేడుచున్నాము. సమర్థులగు వారికి వలయునని, విరుట అమృతాంజ నము, డిపోవారి యావధముల యేజెన్ని గూడ మెనగబడును. మేనేజరు.

స్టెర్న్స్ వైన్ ఆఫ్ కడ్డెవర్ ఎక్ స్పాక్సు.

లోకములో గూడినది. ప్రా లి పోయినట్లయి, బలహినులగుంటి యు జనులకు యధా బలమొసంగలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మండు యెండలలో సయితము తృప్తికరముగ బస చేయగలదు. నిస్సత్తువ, వాంఛ, కుమ్మ ధీమనలకు బాగోర్యుగల చక్కని యావధము. అన్ని మందల పావులలో విక్రయించబడును.

నె - నె

కంతమును బాగుచేసి ఉచ్చాస్యమున నువాసన గలి గించును. సౌఖ్యమును హెచ్చించును. రుచిని గలిగించును. స్వరమును స్ఫుటముగాను హెచ్చుస్థాయి గలదిగాను జేయును. పాతకులకు, బోధకులకు, మిక్కిలి ఉపయోగము. తాంబూలముతో దీనికినిన మిక్కిలి రుచించును. గొంతుకలో చల్లగనుండును. అజీర్ణమునకు అరుచిని సంచి ముందు. చుట్టకాల్చిన వెంటనే ఉపయోగించినట్లయిన ఉచ్చాస్య సముల నువాసన గలిగించును. రీ అణాలు పోస్తుబిట్లు పంపిణి నొ క పాకెట్టు మాత్రలు పంపబడును. అవి ౭ హుదినములు రాగలదు. మాదిరి పాకెట్టు అర్థణా పోస్టేజీస్టాంపు యీక్రిందివారికి పంపిన పంపబడును. ముల్లరు ఫిప్పు 21 నుంకు రామ శైట్టిపేట్టి, మదరాసు.

అరలు పచ్చకర్పూరము:—ఇది ఇప్పుడు వాడకీలు కర్పూర తైలము కలిపి చేయబడి చమురు తు 1-కి రెండణాల కన్నుబడుచున్నది. మం దు ల యందు వాడుటకు దగియుండదు. నిజమయిన ప్రెడానిని గొనుట మంచిది. తు 1-కి రూ. 2-0-0 అమృతాంజనము డిపో, తంబునెట్టిపేట్టి చెన్నపురి.

WANTED.

For the Municipal Secondary School Vizianagram B. A. L. T's in Mathematics, Chemistry and History; Salary So —4—100 (binnial). Also graduates in Mathematics, Chemis try & History (untrained) Salary 60 తి 2 తి 70 (annual.) There is provision for Provident Fund. Applications with testimonials to reach the undersigned before the 5th June 1915. If selected, applicants must be prepared to join on or before the 1st July 1915. (Sd) M. Suryanarayana. CHAIRMAN, M. C. Vizianagram.

కా వ లె ను

నమ్మక మైనట్టియు క్రొత్తచూపుతో కూడినట్టి యు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును, జిల్లా ఏజెంట్టును, డివిజను ఏజెంట్టును కావలెను వారికి నెలకు రూ 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును చితములు ఇయ్యబడును. వైగా అలకెప్పుడుకూడ ఇయ్యబడును పనిచేయు సమర్థతనత్వనిర్వహణ కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండే తలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్నవారి కంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను. ఏ. యస్. రంగను, ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ, 81-2 తేరుపేట్టి, తిరుపత్తి కేంద్రీ, చెన్న పట్టణము.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాతి మైన మందు.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పులు, నాయపు నొప్పులు, పార్శ్వపు నొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు, పక్షవాతము, వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది. సువాసనగలిగియుండును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు నయితము పోగలవు.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభావచీటి చూచికొనిన మోక్షము గలుగజే.

అమృతాంజనమునకు సాటి వేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ప్రెసిడెన్సీ, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టి వీధి, మదరాసు.

వనోపధి సారాపరిల్లా

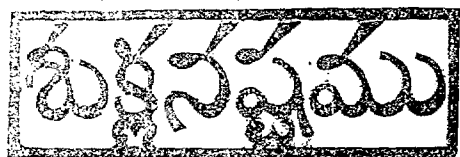
ఇది జేహమునందుబుట్టు. నెత్తురుగడ్డలను మరియు గల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లనొప్పులు, పాతవాయువుపోట్లు, రుతుబద్ధులు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివల నయచును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడిగంతులు పులట పుట్టినగలిగించును. కత్తురును కుద్దిపజచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో మెకవిధమైన మూర్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

తృప్తికరమందు:—ఇది చర్మమునుపుత్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు బతు మందు, నాగవల్లిత్రామై పురాతన మందు. ఈరెండుకలిసి వెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, 143, ఫనస్వాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 143 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

గుణమీయనిదో

సోము, తిరుగ నియబడును.

100 మాత్రల గల సీసా రూ. 2-0-0.

భోక్తులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

సమృద్ధిమయిన మందులు యింకను కలవు.

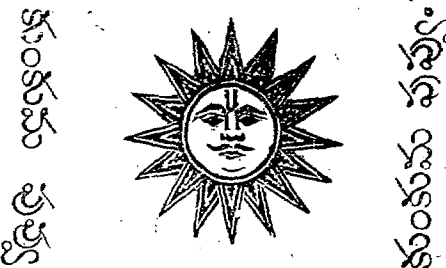
కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవరు అండ్ కో.,

(1-12-14)

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

కుంకుమపువ్వు

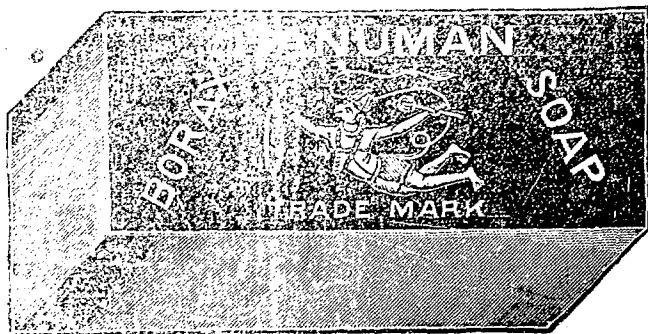

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమాస్కను గమనింపుడు. కరస్పాండెట్లు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

హనుమాన్

చర్మమునకు హానికరమును నశింపజేయును.

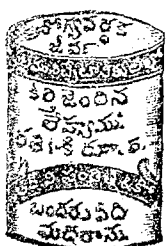

బోరక్సునబ్బ.

ముఖమును యీసబ్బుతో ప్రతి దినము శుభ్రము చేయుచుండిన సౌందర్యము తప్పక కలుగజేయును.

ఎస్. రంగనాథం సెట్టి అండు బృందర్పు, మదరాసు.

ఆరోగ్యవర్ధకజీవన్.

ఈ రోగ్యమును, తప్పక 22 రోజులు భుజించినచో, పక్షులకు కలిగినట్టి కండ్లను, గుడ్డములు నడిచెను నడకను, సింహమునకు కలిగియుండు బలమును కలుగజేయును. చెడురక్తమును శుద్ధి పజచి మంచిరక్తమును అధికరించును. 40 రూపాయలయెత్తు రూ. 5-0-0.

ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ 6, బందరువీధి, మదరాసు.

ధరలేదు. దేశ హితము. పోటీలేదు. ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

ఆంగ్లవైద్యవిషయమందును ఆయుర్వేదపద్ధతులయందును మనకుగల అనుభవములన్ని నేకరింపబడిన వైద్యరహస్యభరితమైన

వైద్య విద్య

అను పుస్తకము కొనువారికి ధరగాని పోటీగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:—రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ 20 చినాబజార్, మదరాసు.

సర్వజీవన్.

భాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవివంటి ఒక వజ్రమాలిక. ఇది మే మన పూర్వీకుల ఆతిథిహస్తపు జ్ఞాపకము. దీనివల్ల భావము కనుగొన గలమునన్ని రాత్రి పడుకొనిన సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానివల్ల భావము కనపడును. మూత్ర ద్వారములకు సంభవించెడి అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును, జేహమునకు బలమును కాలి నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలగు వాటిని మేయుటలో సంజీవివంటిది. “సర్వజీవన్” ఇది శ్రీమత్ పురుషులు బాలురు వృద్ధులు అందరను నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును. వెల రూ. 1-కి 2-0-0 పోటీలే ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసరు జి. యస్. నాయుడు

(1-5-15)

కలియుగ భీమ.

ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయు గలుగు తరీఖయను నెచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేయేభాగాలు యేయేపనులుచేయునో అని చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యీ పాఠశాలముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. జూన్ 1వ తారీఖున క్లాసు ప్రారంభ మగును. మే నెల 31 వ తేది లోగా దరఖాస్తులు పంపుతూ 10 రూపాయలు అడ్వాన్సు పంపువారికి మాత్రము ఒకవోటు దొరకగలదు. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

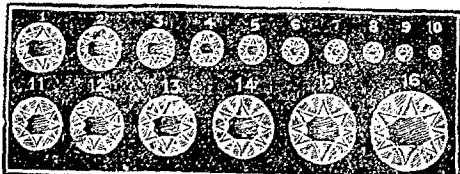
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

మరాఠు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.

తొలి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనటులు ఇమ్మిటేషన్ కెంపులున్న వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్న బేడకాసులు అణకాసులున్న బంగారపు నగలున్న పైరాళ్ళుగల నగలున్న కావేసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుమరని ప్రార్థించుచున్నాము.

జీర్ణరసాయనము:—ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును, జీర్ణశోశము బాగు పడి సరస్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనము డిపో, చెన్నపురి.

మాధుర్యమునకు పూచీపడగలము.

స్వచ్ఛమును, సజాతీయమునగు తెల్ల ఖర్బూజా, మామిడిపండ్లు, ప్రసిద్ధి కెక్కిన మా లక్ష్మీపట్టణమందలి “అవుడ్ సీడ్ స్టోర్స్” వారివద్ద బజారుధరల కేదొరకును. మంచివితనములు దొరకును. అన్ని రకముల మొక్కలు.

సప్లయిచేయబడును. కేటలాగ్ ఉచితము. కావలసినవారు ఇంగ్లీషుభాషలో ఈచిరునామా గల వారికి వ్రాసుకొనెడి.—SUPERINTENDENT, Oudh Seed Stores, Lucknow.